

**Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Ο ΘΕΣΜΟΣ "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ"
ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Σπουδαστές
Μιχαήλ Π. Κουλούρας
Κωνσταντίνα Παπαδιώτη

Επιβλέπων Καθηγητής
Αλκιβιάδης Αναγνωστόπουλος
Καθηγητής Τ.Ε.Ι.

ΠΑΤΡΑ 2002

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αναγνώριση

Ευχαριστούμε θερμώς τον σεβαστό καθηγητή μας Κ. Αλκιβιάδη Αναγνωστόπουλο, για τη πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή του στη συγγραφή της παρούσης πτυχιακής εργασίας.

Καθώς και τους γονείς μας που μας στήριξαν ηθικά και υλικά στην εκτέλεση της.

Περίληψη Εργασίας

Η μελέτη παρουσιάζει τον θεσμό "Ιωάννης Καποδίστριας" (ΙΚ) που επιβλήθηκε με τον νόμο 2539/1997 στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ. Α.) της Ελληνικής επικράτειας. Γίνεται ιστορική αναδρομή της Τ. Α. από τα πρώτα στάδια εμφάνισής της και δίδεται μεγαλύτερη έμφαση στα τελευταία χρόνια προ της επιβολής του 'ΙΚ'. Περιγράφονται οι αλλαγές που επέφερε καθώς και οι οικονομικές δραστηριότητες της Τ.Α. Γίνεται έρευνα στο Νομό Ιωαννίνων για τον "ΙΚ". Αναλύεται το Συγκεντρωτικό και Αποκεντρωτικό σύστημα Διοίκησης της χώρας μετά πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του κάθε συστήματος. Εν συνεχεία παρατίθεται η Τ.Α. στην Ευρώπη και σχολιάζεται το σύστημα αυτοδιοίκησης της Γαλλίας και της Πορτογαλίας. Τέλος εκτίθενται τα αποτελέσματα της εφαρμογής του θεσμού, γίνονται κρίσεις, διαπιστώσεις, εξάγονται συμπεράσματα και γίνονται προτάσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	II
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	III
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	IV
ΓΕΝΙΚΑ.....	8
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	11
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΝΑΔΡΟΜΗΣ	
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:</u>	
Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	
1.1. Η Τ.Α Σήμερα.....	16
Τρεις κύριοι λόγοι επιβάλλουν το σύστημα της Αυτοδιοίκησης.....	16
Συμπέρασμα.....	17
1.2. Η Συνταγματική κατοχύρωση της Τ.Α.....	18
1.3. Η Νομοθεσία προ του 1997.....	19
1.4. Αναγκαιότητα αναδιοργάνωσης της Τ.Α.....	20
Συμπέρασμα.....	22
1.5. Δήμοι μεγάλοι – μικροί και Κοινότητες.....	22
Προβλήματα- Κρίσεις.....	23
1.6. Χαρακτηριστικά Τ.Α.....	24
Βιβλιογραφία κεφαλαίου 1.	
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:</u>	
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»	
2.1. Γενικά.....	25
2.2. Σκοποί του προγράμματος «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» Ι.Κ.....	29
2.3. Τι αλλάζει με το πρόγραμμα "Ι.Κ" στην Τ.Α.....	29
2.4. Γεωγραφικές Συνενώσεις ΟΤΑ.....	31
2.5. Τι προϋπήρχε – Τι επιχειρήθηκε.....	32
2.6. Τι επιτυγχάνεται με το πρόγραμμα.....	33
Διαπιστώσεις.....	33
Προτάσεις-Συμπέρασμα.....	34
2.7. Έρευνα στο Νομό Ιωαννίνων για το πρόγραμμα «Ι.ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ».....	35
1. Ιστορικό του νομού.....	35
Η σημερινή κατάσταση του Νομού.....	36
2. Ο ρόλος της Τ.Α. στο Νομό Ιωαννίνων.....	37
3. Η αναδιάρθρωση της Τ.Α. , σε σχέση με τη διαδικασία της	
συνένωσης δήμων και κοινοτήτων.....	38
Κρίσεις-Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα από τη συνένωση.....	38
Πρόταση.....	39
2.8. Ερωτηματολόγιο Ερεύνης στο Ν. Ιωαννίνων.....	39
Συμπέρασμα.....	39
Κρίσεις.....	40
Συμπέρασμα-Διαπιστώσεις.....	41
Κρίσεις-Γενικά συμπεράσματα.....	42
Προτάσεις.....	43

Α ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ Τ.Α.....	44
Β ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ.....	46
Προβλήματα-Διαπιστώσεις.....	46
Προτάσεις-Συμπεράσματα.....	47-48
Βιβλιογραφία κεφαλαίου 2	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Τ.Α.

3.1. Οικονομική δραστηριότητα της Τ.Α.....	50
3.2. Οικονομικές αναπτυξιακές δραστηριότητες.....	50
3.3. Έλεγχοι οικονομικών δραστηριοτήτων.....	51
3.4. Ρυθμίσεις τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων.....	52
3.5. Χορηγήσεις αδειών.....	53
3.6. Οικονομικές κοινωνικές παροχές της Τ.Α.....	54
3.7. Έσοδα της Τ.Α.....	55
Πρόταση.....	56

Βιβλιογραφία κεφαλαίου 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ Τ.Α.

4.1. Γενικά.....	58
4.2. Συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης.....	58
Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα.....	58
Συμπέρασμα.....	59
4.3. Αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης.....	60
Συμπέρασμα.....	61
Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα.....	61
Κρίσεις.....	62
4.4. Η Τ.Α. αύριο.....	62
Προτάσεις για την ισχυροποίηση των Ο.Τ.Α.....	64
Συμπ'ερασμα.....	64
4.5. Κρίσεις-Διαπιστώσεις-Προοπτικές.....	64
Προτάσεις για την ενίσχυση της Αποκέντρωσης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	65

Βιβλιογραφία κεφάλαιο 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

5.1. Γενικά.....	66
5.2. Τα Μοντέλα της Τ.Α. στην Ευρωπαϊκή ένωση.....	67
5.3. Η αποκέντρωση στη Γαλλία.....	71
Συμπέρασμα.....	73
5.4. Περιφερειακή οργάνωση στην Πορτογαλία.....	73
5.5. Η διαδικασία αποκέντρωσης στην Πορτογαλία.....	75
Οικονομικές προτάσεις(Πορτογαλία).....	76
5.6. Διαπιστώσεις-Διαφορές.....	77

Βιβλιογραφία κεφάλαιο 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:**ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ ΕΠΟΧΗ**

6.1. Η πρώτη αποτίμηση του «Καποδίστρια».....	79
6.2. Κρίσεις στην εφαρμογή του θεσμού.....	82
6.3. Κρίσεις προτάσεις για το θεσμό της Τ.Α.....	83
Βιβλιογραφία κεφάλαιο 6	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:

Διαπιστώσεις.....	85
Βιωσιμότητα του θεσμού.....	86
Προβλήματα.....	86
Προτάσεις.....	87
Γενικές προτάσεις.....	87
Πρόταση διάρθρωσης αποκεντρωμένης διοίκησης.....	88

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

A. Πίνακες.....	90
B. Αλληλογραφία.....	92
Γ. Ερωτηματολόγιο.....	39
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	91

ΓΕΝΙΚΑ

Ο κύριος στόχος όλων σχεδόν των συγχρόνων κυβερνήσεων είναι να εξασφαλίσουν μια αποτελεσματική χρήση των πόρων, να εδραιώσουν μία κοινωνικά δίκαιη κατανομή των εισοδημάτων και να διατηρήσουν ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης με μια λογική σταθερότητα τιμών. Πέρα από όλους τους άλλους παράγοντες η επιτυχία των στόχων αυτών εξαρτάται, σε ένα μεγάλο βαθμό, από το πόσο αποτελεσματικό είναι οργανωμένος ο δημόσιος τομέας, ώστε οι μηχανισμοί που διαθέτει να επιτρέψουν στις κυβερνήσεις την άνετη εκτέλεση του έργου τους.

Με δεδομένο το γεγονός ότι τόσο ο πλήρης συγκεντρωτισμός όσο και η πλήρης αποκέντρωση παρουσιάζουν εξίσου σοβαρά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κρίθηκε αναγκαίο, ώστε πολλές χώρες κυρίως του Δυτικού κόσμου, να ακολουθήσουν μια μορφή οργάνωσης του δημοσίου τομέα που βρίσκεται στα ενδιάμεσα των δύο ακραίων αυτών περιπτώσεων και που κατά την άποψη αυτών που έχουν την αντίστοιχη ευθύνη θεωρείται ως η πιο αποτελεσματική. Έτσι ανεπτύχθησαν διάφορες μορφές οργάνωσης του δημοσίου τομέα που δε σημαίνει τίποτε άλλο παρά αντίστοιχες μορφές ή συστήματα αποκέντρωσης.

Στο αποκεντρωτικό σύστημα εκχωρείται ολικά ή μερικά η αποφασιστική εξουσία της κεντρικής διοίκησης στα περιφερειακά όργανα. Έτσι κατανέμονται οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και οι ευθύνες της διοίκησης σε περισσότερα κρατικά όργανα τα οποία είναι εγκατεστημένα στις περιφέρειες της επικράτειας.

Η εκχώρηση τέτοιας αποφασιστικής εξουσίας σκοπεύει στο να καταστήσει την κρατική διοίκηση όσο το δυνατό περισσότερο και από κοντά προσιτή στους διαμένοντες στην περιφέρεια πολίτες.

Δια της κατανομής του κρατικού έργου, το κράτος πλησιάζει τον πολίτη, συντονίζει και εποπτεύει την δράση του, παρακολουθεί τα προβλήματά του δέχεται άμεσα τους παλμούς της κοινωνικής ζωής και λαμβάνει συνεχώς τα ενδεικνυόμενα μέτρα επίλυσης των προβλημάτων και θεραπείας των αναγκών.

Οι κάτοικοι των περιφερειών έρχονται σε άμεση επαφή με τους εκπροσώπους της κρατικής διοίκησης και επιτυγχάνουν την άμεση ικανοποίηση των αναγκών τους χωρίς ανάμιξη της διοίκησης του κέντρου.

Στην αποκέντρωση υπάγεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) και είναι αυτόνομη διοίκηση με κύριο σκοπό τη διαχείριση των τοπικών κοινών υποθέσεων από ένα αντιπροσωπευτικό όργανο τοπικής κοινωνίας.

Κατ' επέκταση η Τ. Α. έχει σκοπό την προαγωγή των τοπικών συμφερόντων και ικανοποίηση των αναγκών της περιφέρειας.

Για τη θεωρητική θεμελίωση της αναγκαιότητας της Τ.Α. δεν υπάρχει μία μόνο θεωρία αλλά πολλές που όλες όμως περιστρέφονται γύρω από δύο βασικά θέματα. Το πρώτο από τα θέματα αυτά είναι ότι η τοπική αυτοδιοίκηση προάγει τη δημοκρατία είτε με την έννοια της αντιπροσώπευσης είτε με την έννοια της λαϊκής συμμετοχής είτε με οποιαδήποτε άλλη έννοια. Το δεύτερο θέμα αντανακλά την άποψη της αποτελεσματικότητας.

Η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να αποδειχθεί ως ένας αποτελεσματικός προμηθευτής δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών με τρόπους που η κεντρική διοίκηση δεν μπορεί να εφαρμόσει συμβάλλοντας έτσι άμεσα στην επιτυχία των κυβερνητικών στόχων.

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί ζωντανή έκφραση της δημόσιας διοίκησης. Αποτελεί σε ευρεία έννοια τμήμα της γενικότερης κρατικής

διοίκησης. Στη χώρα μας φορείς της τοπικής αυτοδιοικήσεως είναι οι Δήμοι και οι Κοινότητες και αποτελούν ισότιμους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού. Η διάκριση μεταξύ του Δήμου και της κοινότητας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο μέγεθος του πρώτου έναντι της δεύτερης με κριτήριο τον πληθυσμό και με αναγκαία συνέπεια την απλούστερη και οικονομικότερη οργάνωση της κοινότητας. Έτσι τόσο οι Δήμοι όσο οι Κοινότητες είναι οργανισμοί Τ.Α. που βρίσκονται σε απόλυτη ισοτιμία και ανεξαρτησία μεταξύ τους. Αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Είναι οργανωμένοι κατά το πρότυπο της πολιτείας, ιδρύονται και καταργούνται ή συγχωνεύονται κατά την οριζόμενη διαδικασία του νόμου. Κάθε οργανισμός Τ.Α. έχει εδαφική περιφέρεια με σαφώς περιορισμένα και καθορισμένα όρια. Έχει τους δημότες με τους οποίους συνδέεται δια του δεσμού της δημοτικότητας, όπως ακριβώς η πολιτεία συνδέεται με τους πολίτες της δια του δεσμού της ιθαγένειας.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ξεκινά κατά την μυθολογία από τον Θησέα, ενώ ιστορικά είναι βεβαιωμένο πως ιδρυτής του θεσμού στάθηκε ο Αθηναίος πολιτικός μεταρρυθμιστής Κλεισθένης, που διαίρεσε την Αθηναϊκή πολιτεία και τους πολίτες της σε Δήμους, με ξεχωριστά διοικητικά όργανα και ξεχωριστή για τους δημότες του κάθε Δήμου προσωνυμία. Το Μακεδονικό κράτος επίσης του Μ. Αλεξάνδρου στηριζόταν στις αρχές της αποσυγκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης των Ελληνικών κοινοτήτων και πόλεων. Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία αντέγραψε απλώς την οργάνωση αυτή και με τον τρόπο αυτό εξασφάλισε τη χρηστή διοίκηση των απέραντων κτήσεών της.

Πάνω στις ίδιες βάσεις οργανώθηκε και η Χριστιανική ορθόδοξη εκκλησία, που απετέλεσε σύνολο αυτοδιοικούμενων ορθόδοξων κοινοτήτων. Οι ίδιες επίσης αρχές επικράτησαν στην Βυζαντινή Αυτοκρατορία, η οποία απέβλεπε στη διατήρηση της αυτονομίας των πόλεων και κοινοτήτων με αυτοτελή ύπαρξη και με αρχές εκλεγμένες από το λαό τους λεγόμενους «άρχοντες», τον «πρωτεύοντα» και «πατέρα της πόλεως».

Την Αυτοδιοίκηση σεβάσθηκε και η Τουρκοκρατία όπου βρίσκουμε τους «γέροντας», τον «πρωτογέροντα» και τους «άρχοντες». Η Ελληνική Επανάσταση στάθηκε μοιραία για το θεσμό της Τ. Α. Οι κοινότητες καταστράφηκαν από τις σφαγές και τις διώξεις των Τουρκικών στρατευμάτων, τόσο οικονομικά όσο και κοινωνικά. Αλλά σε κανένα από τα πρώτα πολιτεύματα του επαναστατημένου έθνους δεν αναφέρεται ο θεσμός της Τ.Α. Αντίθετα τα πολιτεύματα αυτά ακολούθησαν τα συγκεντρωτικά συστήματα της Γαλλίας. Ο Καποδίστριας έκανε κάποια απόπειρα να αναδιοργανώσει τις κοινότητες πάνω στην ίδια λαθεμένη

συγκεντρωτική βάση, στη συνέχεια ήρθε η Βασιλεία του Όθωνα να εξαφανίσει κάθε ίχνος αυτοδιοίκησης με το διάταγμα της Αντιβασιλείας της 3ης Απριλίου 1833. Έτσι το νέο Ελληνικό κράτος, αντί να στηριχθεί πάνω στον πατροπαράδοτο κοινοτικό θεσμό και το αποκεντρωτικό διοικητικό σύστημα του Βυζαντίου της τουρκοκρατούμενης Ελλάδος, κατέργησε όλα αυτά και θέλησε να εφαρμόσει συστήματα εντελώς ξένα στην Ελληνική ιδιολογία και τα πατροπαράδοτα έθιμα, μεταφυτεύοντας σε εμάς αυτούσια τις δογματικές αρχές της Γαλλικής διοίκησης, που ανταποκρίνονταν σε εντελώς διαφορετικές ιστορικές και γεωπολιτικές συνθήκες, οι οποίες δεν ταίριαζαν στο Ελληνικό Έθνος.[1]

Την περίοδο 1828-1833 καθιερώθηκε το σύστημα της ενιαίας διαίρεσης της χώρας σε μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης.[2] Με το διάταγμα της 3^{ης} Απριλίου το 1833, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η ελληνική επικράτεια διαιρέθηκε από τον Άμπελ, ένα από τους αντιβασιλείς του Όθωνα σε 10 νομούς και 47 επαρχίες, οι οποίες στη συνέχεια, διαιρέθηκαν σε δήμους.[4]

Ο Καποδίστριας επιθυμεί την τοπική αυτονομία, γιατί με αυτό τον τρόπο προάγεται η δημοκρατία. Μεγάλη φροντίδα του Ι. Καποδίστρια ήταν η διοικητική οργάνωση του κράτους με διορισμό εκτάκτων επιτρόπων, ενώ η χώρα διαιρέθηκε σε 7 μεγάλες επαρχίες.

Το 1862, μετά την εκθρόνιση του Όθωνα, έγινε μια προσπάθεια νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων της αυτοδιοίκησης και της αποκέντρωσης με σχετικό σχέδιο νόμου, που αποτελούσε παράφραση του άρθρου 108 του Βελγικού Συντάγματος. Δυστυχώς το Σύνταγμα του 1864 δεν ασχολήθηκε με την ουσία της αυτοδιοίκησης ρυθμίζοντας τα όρια και τις αρμοδιότητές της, αλλά μόνο με τον τρόπο εκλογής των οργάνων της, ακολουθώντας στο σημείο αυτό τις αρχές της Γαλλικής συγκεντρωτικής νομοθεσίας του 1833 και 1836, κατά την οποία προέχει

να έχουν τα αποκεντρωτικά όργανα οποιαδήποτε αρμοδιότητα για τη λήψη εκτελεστών αποφάσεων, αρκεί να είναι αιρετά.

Τον Απρίλιο του 1877 υιοθετήθηκε ένας πρώτος νόμος (οργανισμός) των Ελληνικών επαρχιών, που χώρισε διοικητικά την επικράτεια σε 58 επαρχίες και έπειτα σε υποεπαρχίες οι οποίες διαιρούνται σε κοινότητες. Ο έπαρχος διορίζονταν από την κεντρική διοίκηση ως τοπικός εκπρόσωπος, ενώ ο πρόεδρος διορίζονταν από το κέντρο. Ήταν ένα σύστημα που ακολουθούσε το διοικητικό αρχέτυπο της επαναστατικής Γαλλίας. [3]

Το 1912 ψηφίσθηκε ο νόμος ΔΝΖ περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων. Δια του νόμου αυτού έγιναν ουσιώδεις μεταβολές και βελτιώσεις στο γενικότερο σύστημα οργάνωσης και λειτουργίας της Τ.Α. Καθιερώθηκαν πολλές καινοτομίες με τις οποίες θεμελιώθηκε η ευρεία αυτοδιοίκηση στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων κατ' αντίθεση προς τον περί Δήμων νόμο του 1833, ο οποίος παρέμενε μέχρι τότε επι ογδόντα περίπου έτη αναλλοίωτος. Προήγαγε την έννοια της Αυτοδιοίκησης δια της απονομής μεγαλύτερης αυτονομίας στους δήμους και τις κοινότητες. Περαιτέρω καθιέρωσε την αρχή κατά την οποία κάθε πράξη του Δημοτικού ή Κοινοτικού συμβουλίου επί αντικειμένων τοπικού ενδιαφέροντος λειτουργεί από μόνη της και χωρίς ανάμειξη της διοίκησης, εκτελεστή, παράγουσα έννομα αποτελέσματα.[3]

Η κοινότητα κατά τον νόμο ΔΝΖ, αποτελούσε πλέον αυθύπαρκτο τοπικό οργανισμό, που είχε δική του έκταση και περιουσία. Δια του νέου νομοθετήματος διασπάστηκε ο συγκεντρωτισμός αυτός και δημιουργήθηκαν τόσες κοινότητες όσοι συνοικισμοί, που αριθμούσαν, περισσότερους από τριακόσιους κατοίκους. Η μεταβολή αυτή, που ήταν και τολμηρή αλλά και εντυπωσιακή, βασική επιδίωξη είχε όπως οι κάτοικοι των συνοικισμών αυτών με τις δικές τους πλέον φροντίδες και

... ευθύνες, αλλά και με τα δικά τους οικονομικά μέσα να αναλάβουν το βάρος των τοπικών αναγκών με ελεύθερη αναπτυξιακή πρωτοβουλία. Ο νόμος ΔΝΖ, στην πρακτική εφαρμογή του εμφάνισε και αυτός πολλές ατέλειες και ελλείψεις, αποτέλεσε αναμφισβήτητα το μεγάλο επίτευγμα για την εποχή του.

Από το έτος 1910, στα πλαίσια της αναληφθείσης γενικότερης προσπάθειας για την αναδιοργάνωση της κρατικής διοίκησης αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των υπουργείων. Ορισμένοι παραγωγικοί κλάδοι όπως η γεωργία, το εμπόριο, η βιομηχανία κλπ οι οποίοι άρχισαν να εμφανίζουν ζωτική σημασία για την προαγωγή της Εθνικής οικονομίας είχαν ανάγκη ειδικής παρακολούθησης και αποτελεσματικής κατεύθυνσης. Αυτό μπορούσε να επιτευχθεί με την ίδρυση νέων υπουργείων. Πιο συγκεκριμένα:

Το 1910 ιδρύθηκε το Υπουργείο Γεωργίας – Εμπορίου Βιομηχανίας το οποίο αργότερα μετονομάστηκε σε υπουργείο Εθνικής οικονομίας.

Το 1914 ιδρύθηκε το Υπουργείο Συγκοινωνίας.

Το 1917 ιδρύθηκε το Υπουργείο Γεωργίας.

Το 1917 ιδρύθηκε το Υπουργείο Περίθαλψης το οποίο στη συνέχεια το 1932 ονομάστηκε Υπουργείο Κρατικής Υγιεινής και Πρόνοιας.

Το 1922 ιδρύθηκε το Υπουργείο Ταχυδρομείων, Τηλεγράφων και τηλεφώνων και

Το 1929 ιδρύθηκε το Υπουργείο Αεροπορίας.

Στο Σύνταγμα του 1927 αναφέρεται για πρώτη φορά σαν περιεχόμενο της αυτοδιοίκησης «αι τοπικάί υποθέσεις τας οποίας οι πολίται διαχειρίζονται απ' ευθείας» και ότι το κράτος δε δικαιούται να εμποδίζει

την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο Σύνταγμα του 1952 τα θέματα της αυτοδιοίκησης ρυθμίζονται στο άρθρο 99 όπου αναφέρεται ότι, η διοικητική οργάνωση του κράτους, βασίζεται στην αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση ως ο νόμος ορίζει. Η εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών γίνεται δια καθολικής ψηφοφορίας.

Στην περίοδο 1974 – 1979 καθιερώθηκε το αποκεντρωτικό σύστημα στην οργάνωση της κρατικής διοίκησης και δόθηκε αρμοδιότητα στα περιφερειακά όργανα της Δημόσιας διοίκησης να αποφασίσουν. Με το σύστημα αυτό επιδιώκεται ουσιαστική αποκέντρωση της τοπικής διοίκησης, έτσι ώστε να ανατεθούν αρμοδιότητες στα όργανα της περιφέρειας και να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.[2]

Από το 1980 μέχρι και σήμερα ψηφίσθηκαν αρκετοί νόμοι του 1ου και 2ου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι θεωρούνται σπουδαίοι, γιατί βοηθούν στην καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας της Τ.Α. ,έτσι ώστε να επιφέρουν αποτελέσματα θετικά στο κοινωνικό σύνολο. Το 1984 όλα τα κόμματα, ομόφωνα, ψηφίζουν το νόμο στη βουλή για τον καταστατικό χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Την 30 Μαρτίου 1990 επί κυβερνήσεως Ζολώτα ψηφίζεται ο νόμος με 229 ψήφους από τη βουλή για τη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση.[3]

Το 1994 καταργείται ο νόμος 1879/1990 και ψηφίζεται ο νόμος 2218/1994 και 2240/1994, μέχρι που φτάνουμε στην καθοριστική ημερομηνία του έτους 1997, όπου και έχουμε την ψήφιση του νόμου 2539/1997 για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω του προγράμματος "Ιωάννης Καποδίστριας".

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΝΑΔΡΟΜΗΣ

1. Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μια σύγχρονη Ευρωπαϊκή Έκφραση.
ΤΑΜΑΣΟΣ 1993.
2. Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση, Υπ. Εσωτερικών. Τόλιας Γεώργιος,
Θεσσαλονίκη 1979.
3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ: ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ Ε-
ΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.
4. Σύγχρονος Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη, Αθήνα 1970.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

1.1. Η Τ. Α. ΣΗΜΕΡΑ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η διεξαγωγή των τοπικών υποθέσεων ορισμένης εδαφικής περιοχής από όργανα που εκλέγονται ελεύθερα από τους πολίτες της περιοχής αυτής.

Η Τ.Α. αποτελεί τμήμα της Κρατικής Διοικήσεως.

Στην Ελλάδα φορείς της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως είναι οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και οι Κοινότητες.

Οι παραπάνω Οργανισμοί κατέχουν σημαντική θέση στο δημόσιο, οι οποίοι ασκούν δημόσια εξουσία, υπό την εποπτεία του κράτους λαμβάνοντας αρμοδιότητες.

Οι Δήμοι οι Κοινότητες και οι Νομαρχίες αποτελούν το πρώτο βαθμό της Τ.Α., ενώ οι Περιφέρειες το δεύτερο βαθμό.

Η αποστολή των οργάνων Τ.Α. περιορίζεται στη διοίκηση των τοπικών και περιφερειακών υποθέσεων και μόνο.

Το κράτος παραχωρεί στην Τ.Α. τις εξουσίες της διοικητικής λειτουργίας, όχι όμως την νομοθετική και εκτελεστική λειτουργία.

Η ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης είναι πρωτίστως μια πολιτική ανάπτυξης και συγχρόνως ικανοποίησης των σύγχρονων αιτημάτων των κατοίκων της περιφέρειας.

Αυτοδιοίκηση λοιπόν είναι η διεξαγωγή ορισμένου κύκλου διοικητικών υποθέσεων, από όργανα όχι του κράτους, αλλά νομικών προσώπων, δημοσίου δικαίου στα οποία η πολιτεία εκχωρεί ένα μέρος της εξουσίας της.

Τρεις κύριοι λόγοι επιβάλλουν το σύστημα της Αυτοδιοίκησης :

1. Ο διοικητικός λόγος, που τα όργανα έχουν στενή επαφή και

άμεση αντίληψη των υποθέσεων και ως εκ τούτου διεκπαιρεύουν επιτυχέστερα τις υποθέσεις τους, σε σχέση με τα όργανα των κεντρικών υπηρεσιών.

2. Ο δημοσιονομικός, που οι πολίτες πληρώνουν φόρους, για ειδικούς σκοπούς, π.χ. υπέρ των δήμων και κοινοτήτων παρά για γενικούς σκοπούς π.χ. προς κάλυψη γενικών αναγκών του κράτους.
3. Ο οικονομικός που το αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο διαχειρίζεται αποτελεσματικότερα τα οικονομικά του.

Ο εκσυγχρονισμός της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης έχει μια τέτοια δυναμική που οι πολιτικές συνέπειές της παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τόπου. Η κεντρική διοίκηση παραχωρεί στην Τ.Α. για την καλύτερη λειτουργία της τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- α) Υλικοτεχνική υποδομή
- β) Κοινωνική πρόνοια
- γ) Δημόσια υγεία
- δ) Εκπαίδευση – Πολιτισμός – Αθλητισμός
- ε) Πολεοδομία – στέγαση
- στ) Προστασία του περιβάλλοντος
- ζ) Μεταφορές
- η) Τοπική οικονομία – ανάπτυξη
- θ) Διοικητική υποστήριξη (προς τους πολίτες)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση γεννιέται και αναπτύσσεται μέσα στα πλαίσια του πολιτικού συστήματος κάθε χώρας και αποτελεί μια ειδική μορφή αποκέντρωσης της εξουσίας και υπευθυνότητας της κεντρικής

διοίκησης. Στα πλαίσια των εκχωρημένων προς αυτή αρμοδιοτήτων η Τ.Α. αποτελεί πολιτικό οργανισμό με δικαίωμα άσκησης εξουσίας σε τοπικό επίπεδο.

Η Τ.Α. ως πολιτικό υποσύστημα και ως οικονομικός φορέας, με εξουσία και υπευθυνότητα προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο περισσότερα οφέλη παρά ζημιές.

1.2. Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ Τ.Α.

Το σύνταγμα του 1975 προβλέπει την κατοχύρωση της Τ.Α. με το άρθρο 102 ως ακολούθως:

1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των οποίων πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με νόμο.
2. Οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική αυτοτέλεια. οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία».

Άλλο άρθρο προβλέπει την ελευθερία κινήσεως της Τ.Α. αναγράφοντας τα εξής:

3. «Το κράτος ασκεί στους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους». [3]

1.3. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1997

Το σύνταγμα του 1975 περιέλαβε την πιο πλήρη και σύγχρονη διάταξη σχετικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Πιο συγκεκριμένα αποσαφηνίζεται πλήρως η δομή της Τ. Α., η οποία διαρθρώνεται σε βαθμίδες και την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες, ενώ οι λοιπές βαθμίδες αφήνεται να καθορισθούν από τον κοινό

νομοθέτη. Η Συνταγματική αυτή διάταξη, περισσότερο σαφής και πλήρης από την αντίστοιχη διάταξη του 1927, άνοιγε πλέον το δρόμο στον κοινό νομοθέτη να διαρθρώσει ένα σύστημα Τοπικής Αυτοδιοίκησης προσαρμοσμένο στις σύγχρονες ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

Ο νέος δημοτικός και κοινοτικός κώδικας (Ν 1065/1980 ΦΕΚ 168/24-7-1980), που δημιουργήθηκε σε εφαρμογή της συνταγματικής διάταξης, είναι οπωσδήποτε περισσότερο σαφής και προσαρμοσμένος στα ελληνικά δεδομένα, πλην όμως, κατά την άποψή μας, απέχει κατά πολύ από μια ορθολογική δομή του συστήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι καινοτομίες που εισήγαγε ο νέος κώδικας σχετικά με τη δομή της Τ.Α. και σε εφαρμογή της ρητής συνταγματικής επιταγής καθιερώνουν πλέον την πρώτη βαθμίδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης την οποία αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Η εσωτερική διάρθρωση της πρώτης βαθμίδας, δηλαδή το μέγεθος των δήμων και κοινοτήτων, διαμορφώθηκε ως εξής:

Για τους δήμους, ίσχυσε το καθεστώς που είχαν εγκαταστήσει οι προηγούμενοι κώδικες (Ν.Δ. 2888/1954 και Π.Δ. 933/1975), δηλαδή να αποτελούν οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους δήμους. Εισήγαγε όμως ο νέος κώδικας μια σημαντική καινοτομία σύμφωνα με την οποία, δήμοι με πληθυσμό πάνω από 150.000 κατοίκους διαιρούνται σε διαμερίσματα. Μάλιστα ο νόμος καθόρισε για τρεις μεγαλύτερες πόλεις και τον αριθμό των διαμερισμάτων στα οποία μπορούσε να διαιρεθούν.

Εξάλλου, ως προς τις κοινότητες, ο νέος κώδικας καθόρισε ελάχιστο όριο πληθυσμού, για να αποτελέσει ένας συνοικισμός ιδιαίτερη κοινότητα από 300 σε 1000 κατοίκους. Είναι προφανές ότι η αύξηση του ελάχιστου

ορίου πληθυσμού απέβλεπε πολύ σωστά στον περιορισμό του αριθμού των κοινοτήτων. [2]

1. 4. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ Τ. Α.

Η κύρια δομή του συστήματος Τ.Α. έχει παραμείνει σχεδόν αμετάβλητη για σειρά δεκαετιών, αν και επανειλημμένα έχει διαπιστωθεί η αναγκαιότητα για την αναδιοργάνωσή του και τον εκσυγχρονισμό του. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι το 1912 δημιουργήθηκαν 6.000 δήμοι και κοινότητες και σήμερα, έπειτα από σημαντικές πληθυσμιακές μεταβολές, την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και τις μεταβολές των κοινωνικών συνθηκών, η διάρθρωση των βασικών μονάδων (δήμων και κοινοτήτων) παραμένει σχεδόν αμετάβλητη, ενώ το σύστημα συνεχίζει να λειτουργεί σε ένα επίπεδο, παρόλο που το σύνταγμα του 1975 έδωσε τη σχετική ευχέρεια, για τη δημιουργία και άλλων επιπέδων.

Αποτέλεσμα αυτής της στατικής αντιμετώπισης του συστήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης ήταν αφενός να δημιουργηθούν πολλές μονάδες (κοινότητες) χωρίς περιεχόμενο υπηρεσιών (είτε λόγω έλλειψης οικονομικών μέσων είτε λόγω μικρού πληθυσμού είτε λόγω συνύπαρξης και των δύο) αφετέρου να δημιουργηθούν δήμοι μεγάλου μεγέθους με διοικητικά και άλλα προβλήματα.

Θα ήταν δύσκολο να φαντασθεί κανείς μια μορφή οργάνωσης του δημόσιου τομέα, πλην της μορφής του πλήρους συγκεντρωτισμού, που να εξασφαλίζει την ικανοποιητική λειτουργία του, χωρίς να περιλαμβάνεται στη μορφή αυτή οργάνωσης η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Οι βασικοί λόγοι, που θεμελιώνουν την αναγκαιότητα ύπαρξης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη μορφή οργάνωσης του δημόσιου τομέα αναφέρονται παρακάτω:

Πρώτος κύριος λόγος: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μια αποτελεσματική μέθοδος παροχής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών. Η αποτελεσματικότητά της οφείλεται στους εξής κατωτέρω λόγους:

1. Τα μέλη που διοικούν τις μονάδες και συγκροτούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση προέρχονται από τον τοπικό πληθυσμό και έχουν πλήρη γνώση των τοπικών προβλημάτων
2. Η διοίκηση των μονάδων αυτών ασκεί μια πολύπλευρη δραστηριότητα και έχει τη δυνατότητα, θεωρητικά τουλάχιστον, να εξασφαλίζει μεγαλύτερο βαθμό συντονισμού (π.χ. η διοίκηση είναι η ίδια υπεύθυνη για την κατασκευή κατοικιών και δρόμων, οι ενέργειές της είναι περισσότερο εύκολες και συντονισμένες).

Δεύτερος κύριος λόγος: Με την ανεξαρτησία, που απολαμβάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, έχει τη δυνατότητα να παίρνει πρωτοβουλία, με αποτέλεσμα να είναι πρωτοπόρος στην προσφορά νέων υπηρεσιών ή μεθόδων διοίκησης, που μεταδίδονται και σε άλλους φορείς.

Τρίτος κύριος λόγος: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ενθαρρύνει τη δημοκρατία και προωθεί την «πολιτική εκπαίδευση». Αυτό πραγματοποιείται με τη συμμετοχή ενός μεγάλου αριθμού πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αν ληφθεί δε υπόψη ότι στις διοικήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συμμετέχουν χιλιάδες πολίτες, που εκλέγονται με ψηφοφορία, γίνεται εύκολα αντιληπτό πόσο σημαντικός είναι ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τόσο στην καλλιέργεια του

δικαιώματος του « εκλέγειν » και « εκλέγεσθαι » όσο και στη διατήρηση και προαγωγή των δημοκρατικών θεσμών.

Ο τέταρτος λόγος: είναι ότι η αναγκαιότητα του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να είναι ακόμη και αποτέλεσμα παραδοσιακών ή ιστορικών λόγων.[2]

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Επομένως, όπως συνεπάγεται από τα παραπάνω, η Τοπική Αυτοδιοίκηση θεωρείται από μερικούς ως φραγμός ή ως άμυνα απέναντι στην ισχυρή κεντρική διοίκηση και την κατάχρηση εξουσίας. Σήμερα η τάση που επικρατεί είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί ένα «μέσο» επηρεασμού της κεντρικής διοίκησης.

1.5. ΔΗΜΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ – ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Ένα ερώτημα που τίθεται για την Τ.Α. είναι κατά πόσο είναι αναγκαία η δημιουργία μεγάλων βασικών μονάδων (δήμων και κοινοτήτων) και για ποιους λόγους: Το ερώτημα σχετίζεται άμεσα με το πώς σχεδιάζουμε ή μάλλον πώς θέλουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αν επιθυμούμε να δώσουμε την κύρια έμφαση στον πολιτικό ή αντιπροσωπευτικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δευτερεύουσα σημασία στο διοικητικό ή εκτελεστικό ρόλο αυτής, τότε θα πρέπει να δεχθούμε ότι το μέγεθος των βασικών μονάδων θα πρέπει να είναι εκείνο που εξασφαλίζει την πιο αποτελεσματική αντιπροσώπευση των κατοίκων. Αν, αντίθετα, επιθυμούμε να δώσουμε την κύρια έμφαση στον εκτελεστικό ρόλο, δηλαδή στις διάφορες λειτουργίες, τότε θα πρέπει να δεχθούμε ότι το μέγεθος των βασικών μονάδων θα πρέπει να είναι εκείνο που εξασφαλίζει την πιο αποτελεσματική λειτουργία της.[1]

Οι δήμοι και οι κοινότητες ως οικονομικοί οργανισμοί ασκούν διαχείριση δηλαδή έχουν έσοδα και έξοδα και όπως προκύπτει πραγματοποιούν ένα σημαντικό ποσοστό της εθνικής δαπάνης. Από τη διαχείριση αυτή προκύπτει, κατά κανόνα, στο τέλος κάθε χρόνο ταμειακό υπόλοιπο. Έτσι οι δήμοι και κοινότητες έχουν εναλλακτικές λύσεις για την τοποθέτηση συσσωρευμένων χρηματικών κεφαλαίων.

Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να αναπτύξουν άλλες δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα τους και που προάγει τα κοινωνικά, πολιτιστικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δήμων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Στη λειτουργία νέων δήμων παρατηρούμε τα διοικητικής φύσεως προβλήματα.

1. Περιορισμός των κρατικών δαπανών για την Τ.Α. στα κοινωνικά προγράμματα και τα τοπικά έργα υποδομής.
2. Αδυναμία συντονισμού των Υπουργείων για μια ορθή, αποδοτική και διαφανή κατανομή των κονδυλίων που διατίθενται για τους Ο.Τ.Α.
Το πρόβλημα οξύνεται περισσότερο τόσο στη συγκρότηση και λειτουργία των νέων δήμων όσο και στη συμμετοχή των δημοτών στα κοινά. Ο χρόνος λειτουργίας των νέων δήμων προσδιορίζεται από την οξύτητα των προβλημάτων στους νέους Ο.Τ.Α.[2]

ΚΡΙΣΕΙΣ

Οι νέοι δήμοι θα πρέπει να δημιουργήσουν τεχνικές, κοινωνικές υποδομές σε οργάνωση, μηχανοργάνωση και στελέχωση των δημοτικών υπηρεσιών σε οικονομικούς πόρους, για να επιλύσουν τα προβλήματα αυτών των Ο.Τ.Α.

1.6. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Τ.Α.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η διεξαγωγή των τοπικών υποθέσεων ορισμένης εδαφικής περιοχής από όργανα που επιλέγονται ελεύθερα από τους πολίτες της περιοχής αυτής. Παρατηρούμε σε αυτή τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

1. Το πρώτο χαρακτηριστικό είναι η εκλογιμότητα της Τ.Α.
2. Το δεύτερο χαρακτηριστικό αναφέρεται στην τοπική έκταση της υπευθυνότητας, δηλαδή στην περιφέρεια της δικαιοδοσίας τους.
3. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση εξυπηρετεί πολλούς σκοπούς. Οι σκοποί αυτοί είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αναφέρονται στην εκτέλεση των έργων και την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών, μια μονάδα π.χ Τ. Α. μπορεί να είναι υπεύθυνη στην παροχή εκπαίδευσης, την κατασκευή δρόμων, την προστασία του περιβάλλοντος, την παιδεία.
4. Η Τ.Α. είναι καθορισμένη με συνταγματικές διατάξεις και μπορούν πέρα από 1^{ου} βαθμού Τ.Α. να καθοριστούν και ανώτερες βαθμίδες της Τ.Α.
5. Η Τ.Α. εποπτεύεται από την Κεντρική Διοίκηση και ασκεί εξουσία στα περιθώρια που της επιτρέπουν οι νόμοι.
6. Η Τ.Α. έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει φόρους, για να πετύχει τους σκοπούς της. Επίσης έχει πάγια έσοδα από ίδιους πόρους που προέρχονται από την εύρυθμη λειτουργία των οργάνων της Τ.Α. [2]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1. Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση, Ι. Πεσματζόγλου, Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών. Αθήνα 2000.
2. Τοπική Αυτοδιοίκηση Θεωρία και Πράξη, Ηλίας Τσενές. Αθήνα 1986.
3. Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος 25-11-2000
4. Νόμος 1063/1980 ΦΕΚ 169 24-7-1980
5. Αποτελεί η συνένωση μονόδρομο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των Κοινοτήτων; Επαμεινώνδας Ε. ΚΑΝΑΣ, Αθήνα 1997.
6. Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μια σύγχρονη Ευρωπαϊκή Έκφραση. ΤΑΜΑΣΟΣ 1983.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ « ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ »

2.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η αποτελεσματικότητα του κράτους στη διεκπεραίωση των υποθέσεων έπασχε, όχι γιατί δεν υπήρχαν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, αλλά γιατί υπήρχε αδυναμία (ή σκοπιμότητα μη) ανάληψης σημαντικών ουσιαστικών αρμοδιοτήτων από τις περιφερειακές υπηρεσίες (περιφέρειες – νομαρχίες – επαρχία), προκειμένου να μη διακινδυνεύσει η συνοχή και ο έλεγχος του όλου συστήματος. Στις περιπτώσεις που ο πολίτης δεν εξυπηρετούνταν στον τόπο του, η αιτία δεν ήταν γιατί δεν υπήρχε δημόσιος (αυτοδιοικούμενος ή μη) φορέας να τον εξυπηρετήσει, αλλά γιατί ο τελευταίος δε διέθετε τη γνώση, τις απαραίτητες πληροφορίες ή την κρίσιμη αρμοδιότητα γι' αυτό. Το κενό αυτό θέλησε να καλύψει το πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας».

Το πρόγραμμα για τις συνενώσεις των οργανισμών πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης εκπονήθηκε με ταχείς ρυθμούς, μετά από σχετική απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, παρουσιάστηκε τον Φεβρουάριο του 1997 και θεσπίστηκε τον Οκτώβριο ως ο νόμος 2539/1997.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 1991 υπήρχαν σε όλη τη χώρα 369 Δήμοι και 5554 Κοινότητες. Στις εκλογές του Οκτωβρίου 1994 υπήρχαν 434 Δήμοι και τούτο λόγω εφαρμογής του νόμου 2218/1994, που προέβλεπε την αναβάθμιση ενός αριθμού κοινοτήτων σε δήμους, με κριτήριο το πληθυσμιακό τους υπόβαθρο. Μετά τις εκλογές του Οκτωβρίου 1998 και την εφαρμογή του σχεδίου «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2539/1997)

υπάρχουν 900 Δήμοι και 133 Κοινότητες. Από τους 900 Δήμους οι 747 προέρχονται από τη συνένωση άλλων Δήμων και Κοινοτήτων, δύο Κοινότητες αναγνωρίστηκαν ως Δήμοι και 151 παρέμειναν αμετάβλητοι. Από τις 133 κοινότητες οι 22 προέρχονται από τη συνένωση άλλων Κοινοτήτων και οι 111 παρέμειναν αμετάβλητες.[1]

Οι αλλαγές που έχουν επέλθει από τον Καποδίστρια στις Κοινότητες και Δήμους στους αντίστοιχους νομούς της Ελλάδος φαίνονται από τους πίνακες 1 (σελ 27) και 2 (σελ 28). Στους ίδιους πίνακες απεικονίζεται η προϋπάρχουσα κατάσταση των δήμων και κοινοτήτων καθώς και το σύνολο αυτών προ και μετά της επιβολής του θεσμού. Συμπληρωματικά αναφέρεται και ο πληθυσμός εκάστου νομού (με απογραφή του 1991) για επιπλέον πληροφορίες. Στους πίνακες το "Δ" αναφέρεται αντί της λέξεως "Δήμοι", το "Κ" αναφέρεται αντί της λέξεως "Κοινότητες" και το "Συν" αναφέρεται αντί της λέξεως "Σύνολο των Δήμων και Κοινοτήτων". Ο πρώτος αριθμός της εκάστης στήλης αναφέρεται στον προϋπάρχοντα αριθμό "Δ" ή "Κ" ή "Συν" και ο εντός παρενθέσεως αναφέρεται στη μετέπειτα Καποδιστριακή αλλαγή.

Από την μελέτη των πινάκων ευκόλως συνάγεται το συμπέρασμα ότι έγινε μεγάλη συγχώνευση Δήμων και Κοινοτήτων αλλά κυρίως Κοινοτήτων. Οι νέοι Δήμοι και Κοινότητες όπως φαίνεται είναι ισχυρές λόγω μεγαλύτερου πληθυσμού και αντιστοίχων εσόδων για να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους.[2]

Νομοί	Πληθυσμός Απογραφή 1991	Δ*	Αριθμός ΟΤΑ Κ*	Συν.
Δράμας	96.554	6 (8)	60 (1)	66 (9)
Εβρου	143.752	7 (13)	73 -	80 (13)
Καβάλας	135.937	5 (11)	71 -	76 (11)
Ξάνθης	91063	2 (6)	35 (4)	37 (10)
Ροδόπης	103.190	2(9)	36 (3)	38 (12)
	570.496	22 (47)	275 8	297 (55)
Ημαθίας	139.934	6 (12)	53 -	59 (12)
Θεσσαλονίκης	946.864	25 (43)	100 (2)	125 (45)
Κιλκίς	81/710	4 (11)	74 (1)	78 (12)
Πέλλας	138.761	6 (11)	77 -	83 (11)
Πιερίας	116.763	5 (13)	50 -	55 (13)
Σερρών	192.828	6 (22)	141 (5)	147 (27)
Χαλκιδικής	92.117	6 (14)	67 -	73 (14)
	1.708.977	58 (126)	562 (8)	620 (134)
Γρεβενών	36.797	2 (8)	68 (7)	70 (15)
Καστοριάς	52.685	6 (12)	53 (3)	59 (15)
Κοζάνης	150.386	10 (16)	127 (3)	137 (19)
Φλώρινας	53.147	2 (8)	88 (4)	90 (12)
	293.015	20 (44)	336 (17)	356 (61)
Αρτας	78.719	3 (13)	79 (3)	82 (16)
Θεσπρωτίας	44.188	4 (8)	97 (2)	101 (10)
Ιωαννίνων	158.193	5 (28)	305 (13)	310 (41)
Πρέβεζας	58.628	4 (8)	66 (1)	70 (9)
	339.728	16 (57)	547 (19)	563 (76)
Καρδίτσας	126.854	5 (20)	138 (1)	143 (21)
Λάρισας	270.612	7 (28)	153 (3)	160 (31)
Μαγνησίας	198.434	9 (22)	70 (4)	79 (26)
Τρικάλων	138.946	6 (23)	136 (3)	142 (26)
	734.846	27 (93)	497 (11)	524 (104)
Ζακύνθου	32.557	1 (4)	46 (2)	47 (6)
Κέρκυρας	107.592	5 (13)	89 (3)	94 (16)
Κεφαλληνίας	32.474	4 (8)	73 (1)	77 (9)
Λευκάδας	21.111	3 (6)	37 (2)	40 (8)
	193.734	13 (31)	245 (8)	258 (39)

Πίνακας 1.

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες πριν και μετά τον Καποδίστρια

Αιτωλ/νίας	228.180	16 (30)	203 (-)	219 (30)
Αχαΐας	300.078	6 (21)	232 (2)	238 (23)
Ηλείας	179.429	10 (22)	207 (-)	217 (22)
	707.687	32 (73)	642 (2)	674 (75)
Βοιωτίας	134.108	13 (18)	61 (2)	74 (20)
Ευβοίας	208.408	12 (25)	153 (2)	165 (27)
Ευρυτανίας	24.307	2 (11)	80 (-)	82 (11)
Φθιώτιδας	171.274	12 (23)	170 (2)	182 (25)
Φωκίδας	44.183	5 (12)	86 (-)	91 (12)
	582.280	44 (89)	550 (6)	594 (95)
Αττικής	3.523.407	88 (91)	62 (33)	150 (124)
Αργολίδος	97.636	8 (14)	61 (2)	69 (16)
Αρκαδίας	105.309	10 (22)	234 (1)	244 (23)
Κορινθίας	141.823	6 (15)	116 (-)	122 (15)
Λακωνίας	95.696	9 (20)	140 (2)	149 (22)
Μεσσηνίας	166.964	9 (29)	271 (2)	280 (31)
	607.428	42 (91)	822 (40)	864 (231)
Λέσβου	105.082	10 (17)	90 (1)	100 (18)
Σάμου	41.965	5 (8)	43 (-)	48 (8)
Χίου	52.184	9 (10)	32 (-)	41 (10)
	199.231	24 (35)	165(1)	189 (36)
Δωδεκανήσου	163.476	17 (25)	57 (2)	74 (27)
Κυκλάδων	94.005	10 (20)	107 (11)	117 (31)
	257.481	27 (45)	164 (13)	191 (38)
Ηρακλείου	264.906	13 (26)	154 (-)	167 (26)
Λασιθίου	71.279	5 (8)	82 (-)	87 (8)
Ρεθύμνης	70.095	3 (11)	127 (-)	130 (11)
Χανίων	133.774	7 (23)	152 (2)	159 (25)
	540.054	28 (68)	515 (2)	543 (70)
ΣΥΝ.	10.258.364	441 (905)	5.382 (135)	5.823 (1040)

* Αναλυτικά κατά Νομαρχία

	Δήμοι	Κοινότητες
Πειραιά	6+10	2
Αν. Αττικής	20	26
Δ. Αττικής	10	2
Αθηνών	45	3
	6+85	33

Πίνακας 2.

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες πριν και μετά τον Καποδίστρια

2.2. ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ"

Το πρόγραμμα "Καποδίστριας" αποσκοπεί στη συνένωση δήμων και κοινοτήτων και προβλέπει τα παρακάτω:

1. Οι κάτοικοι των χωριών, οι δημότες των νέων δήμων παίρνουν την υπόθεση της ανάπτυξης στα χέρια τους.
2. Αποκτούν δύναμη τα δικαιώματά τους.
3. Αποκτούν Δημοτικές Υπηρεσίες με γεωπόνους, γιατρούς μηχανικούς κ.λ.π.
4. Διατηρούν ακέραια τα φορολογικά και άλλα προνόμια που είχαν.
5. Τα παιδιά τους αποκτούν περισσότερα εφόδια για τη μόρφωση.
6. Κερδίζουν καλύτερη ποιότητα ζωής και ανάπτυξης.
7. Κερδίζουν υποδομές και έργα που χρηματοδοτεί το κράτος και η Ευρωπαϊκή Ένωση.
8. Κερδίζουν την φροντίδα της σύγχρονης κοινωνικής υπηρεσίας του δήμου.
9. Οι νέοι κερδίζουν, επιτέλους, νέες ευκαιρίες για εργασία και πρόοδο.
10. Οι νέοι γίνονται δημιουργικοί δημότες, ριζώνουν στον τόπο τους και κτίζουν την ισχυρή Ελλάδα.[3]

2.3. ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» ΣΤΗΝ Τ.Α.

Στα πλαίσια των μεταρρυθμίσεων των τελευταίων χρόνων με στόχο την ισχυροποίηση του θεσμού της Τ.Α. , οι αλλαγές στο γεωγραφικό χάρτη των Ο.Τ.Α. με το πρόγραμμα "Καποδίστριας", αποδείχτηκαν καταλυτικές, γιατί κατοχύρωσαν τη λειτουργία και εφαρμογή μεθόδων διοίκησης και πολιτικής ανάπτυξης στην Τ.Α.

Ο εμπλουτισμός των Ο.Τ.Α. με νέο πολιτικό προσωπικό και οι πλούσιες εμπειρίες, θετικές και αρνητικές από την εφαρμογή των προγραμμάτων στήριξης των Καποδιστριακών Δήμων, μας επιτρέπουν να πάρουμε νέα κέντρα και να στηρίξουμε τη Διοικητική αυτοτέλεια της Τ.Α.

Ένα από τα βασικά θέματα είναι το αντικείμενο των Διαδημοτικών συνεργασιών.

Αυτές προωθούν και παίρνουν υπόψη τους τη διαχείριση των διαφόρων υπηρεσιών, σύμφωνα πάντα με το Σύνταγμα και τους Νόμους.

Η συνεργασία αυτή πρέπει να έχει σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο και να βοηθάει το σεβασμό όλων των εργαζομένων.

Κυρίως ιδιαίτερη φροντίδα πρέπει να δοθεί στην περίπτωση των Νησιωτικών περιοχών και Δήμων, γιατί, λόγω δύσκολης γεωγραφικής θέσης και ιδιαιτερότητας, η εξυπηρέτηση των κατοίκων αυτών καλύπτεται από αυξημένες αρμοδιότητες.[4]

Τέλος είναι ανάγκη να τονίσουμε τους κανόνες και τα μέτρα που χρειάζονται για την ανάπτυξη και λειτουργία των Διαδημοτικών συνεργασιών.

Αυτές οι ανάγκες είναι οι εξής:

1. Εξέταση του Νομοθετικού Πλαισίου.
2. Προσοχή στο αντικείμενο των Διαδημοτικών συνεργασιών.
3. Προαιρετικές ή όχι οι συνεργασίες.
4. Ύπαρξη υποστηρικτικών πόρων.

Οι αλλαγές που επιφέρει ο "Καποδιστριας" είναι οι παρακάτω :

1. Οι κοινότητες δεν εξαφανίζονται , αλλά αλλάζουν μορφή , ρόλο και αναβαθμίζονται.
2. Γίνονται μέλη ενός ισχυρού δήμου.
3. Αποκτούν νέα σύγχρονη πολιτική και διοικητική οργάνωση.

4. Εκλέγουν δικά τους Τοπικά Συμβούλια με αρμοδιότητες.
5. Συμμετέχουν στη διοίκηση του ισχυρού δήμου.
6. Διατηρούν για το χωριό κληροδοτήματα και περιουσία.
7. Έχουν υποχρεωτικό μερίδιο στα δημοτικά έργα.
8. Οι κάτοικοι δεν τρέχουν στην έδρα του δήμου.
Οι δημοτικοί υπάλληλοι τους εξυπηρετούν στο χωριό τους.
9. Τα χωριά μας παίρνουν δύναμη-ξαναγράφουν την ιστορία τους.
10. Γίνονται κύπαρα της ισχυρής Ελλάδας.[3]

2.4 Γεωγραφικές Συνενώσεις ΟΤΑ

Οι προϋποθέσεις εφαρμογής του επανακαθορισμού των γεωγραφικών περιοχών πρέπει να ανταποκρίνονται στις παρακάτω προδιαγραφές:

1. Να μη διασπούν υφιστάμενη γεωγραφική περιοχή μειώνοντας τον πληθυσμό της και τους αναμενόμενους πόρους.
2. Να μη καταλήγουν σε ενότητες δύο μόνο ΟΤΑ. Εκείνες μάλιστα από τις υφιστάμενες γεωγραφικές περιοχές που έχουν δύο ΟΤΑ θα πρέπει να ενταχθούσε ευρύτερες μονάδες.
3. Να επιδιώκεται στο ανώτερο δυνατό όριο η Συνένωση των ΟΤΑ σε συνάρτηση με τον πληθυσμό της γεωγραφικής περιοχής.
4. Να επιδιώκεται η Συνένωση ΟΤΑ με ομοιογενή, στο μέτρο του δυνατού, γεωγραφική θέση, π.χ. ορεινών, πεδινών, παραλιακών περιοχών, κ.ο.κ
5. Δήμους αποτελούν οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις που έχουν πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους. Η Κοινότητα έχει σαν βάση το όριο πληθυσμού 1000 κατοίκων.

6. Περιφέρεια αποτελεί η συνένωση πολλών κοινοτήτων κωμοπόλεων και δήμων ενός γεωγραφικού διαμερίσματος. [5]

2.5. ΤΙ ΠΡΟΪΠΗΡΧΕ – ΤΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΘΗΚΕ

Η προ “Καποδίστρια” κατάσταση (1997) χαρακτηρίζονταν από την πολυδιάσπαση της Πρωτοβάθμιας Τ.Α. σε 5.318 Κοινότητες και περίπου 437 μικρούς Δήμους, με αποτέλεσμα:

A) Αδυναμία των Ο.Τ.Α. να αντεπεξέλθουν στην αποστολή τους, όπως αυτή ορίζεται από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία, και ειδικότερα:

1. Στον πολιτικό ρόλο τους (αναποτελεσματική πολιτική εκπροσώπηση των μικρών χωριών)
2. Στο διοικητικό ρόλο τους (αδυναμία παροχής επαρκών υπηρεσιών στους πολίτες)
3. Στον αναπτυξιακό ρόλο τους (περιορισμένη συμμετοχή στις διαδικασίες της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης).

B) Πολυδιάσπαση και επομένως μη αποδοτική αξιοποίηση των οικονομικών πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού.[3] [6]

ΤΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Διαδοχικές Κυβερνήσεις επιχείρησαν από το 1981 και μέχρι σήμερα να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της πολυδιάσπασης:

1. Με τις (ασχεδίαστες και εθελοντικές) συνενώσεις και τους αναπτυξιακούς συνδέσμους του Ν. 1416/1984.
2. Με τις (σχεδιασμένες αλλά εθελοντικές) συνενώσεις του Ν. 1622/1986.

3. Με τα συμβούλια περιοχής του Ν. 2218/1994 και μετέπειτα.
Οι μεταρρυθμιστικές αυτές προσπάθειες είχαν θετική κατεύθυνση, αλλά δεν είχαν ικανοποιητικά αποτελέσματα διότι:
4. Η υλοποίηση της μεταρρύθμισης (συνεργασίας και συνένωσης) ανατέθηκε στους ίδιους τους Ο.Τ.Α., ενώ είναι - ουσιαστικά και νομικά ευθύνη της Πολιτείας ("κρατική υπόθεση")
5. Οι θεσμικές ρυθμίσεις δε συνοδεύτηκαν από μεσοχρόνιο ολοκληρωμένο πρόγραμμα υποστήριξης των νέων θεσμών και τα αναγκαία μέτρα πολιτικής.[6]

2.6. ΤΙ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ"

Με το πρόγραμμα "Καποδίστριας" σήμερα γίνονται τα εξής:

1. Οι νέοι δήμοι γίνονται πιο ισχυροί.
2. Ζωντανεύουν τα χωριά.
3. Στελεχώνονται με επιστήμονες.
4. Εκτελούν έργα με δική τους τεχνική υπηρεσία και μηχανήματα.
5. Μαζί με την ιστορία και τον πολιτισμό εξασφαλίζουν την ανάπτυξη στα χωριά.
6. Κρατάνε τους κατοίκους στα χωριά.
7. Δε ζητιανεύουν βοήθεια από το κράτος.
8. Δίνονται, επιτέλους, λύσεις σε προβλήματα πολλών ετών.
9. Δίνει εγγυήσεις για το μέλλον.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

1. Σε κάθε νομό με τη δημιουργία των νέων δήμων κάπιοι «φορείς», πρωτοστατούν στην υπονόμηση του προγράμματος ΙΚ ανοιχτά ή υπόγεια. Αυτοί καιροφυλακτούν ως σύγχρονοι «πολιτικοί

επαναστάτες» για να ματαιώσουν την ιστορική μεταρρύθμιση χωρίς δυστυχώς τη συμμετοχή της κοινωνίας που ενδιαφέρεται για την επιτυχία του θεσμού.

2. Με τη λειτουργία του θεσμού έγιναν και θα γίνουν λάθη(Μεγάλες αποστάσεις από το κέντρο του δήμου, υποβιβασμός ορισμένων οργάνων) . Υπήρξαν και θα υπάρξουν παραλείψεις, για αυτό πρέπει η πολιτεία και η Αυτοδιοίκηση να δώσουν βάση στην οικονομική αξιοποίηση των δήμων και κοινοτήτων έτσι ώστε να επιφέρουν σημαντικούς πόρους στην Αυτοδιοίκηση.[2]

ΠΡΟΤΑΣΗ

Η νέα Τ.Α θα πρέπει να αλλάξει και να επιβιώσει στο πέρασμα του χρόνου, προσφέροντας τις υπηρεσίες της και σε κάθε επίπεδο Αυτοδιοίκησης (τοπικό- νομαρχιακό- περιφερειακό) με πλήρη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με το πρόγραμμα Καποδίστριας, επιτυγχάνεται ισόρροπη ανάπτυξη της περιφέρειας μειώνει την μετακίνηση των πληθυσμών από την περιφέρεια στα μεγάλα αστικά κέντρα, επανδρώνονται οι δήμοι και οι κοινότητες με έμπειρα στελέχη και σύγχρονο εξοπλισμό, ώστε να ικανοποιούνται οι ανάγκες των κατοίκων και να επιλύονται τα όποια προβλήματα τους, άμεσα και αποτελεσματικά. Καθίσταται σαφές ότι συντελείται ουσιαστική αποκέντρωση και ισχυροποιείται ο ρόλος των Ο.Τ.Α.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την υλοποίηση, όμως, του προγράμματος Καποδίστριας, προϋποτίθεται η αμέριστη συμπαράσταση – στήριξη της Πολιτείας αλλά και η διαρκής προσπάθεια των τοπικών φορέων, Έτσι ώστε να υπάρξει πραγματική αναβάθμιση των δήμων και κοινοτήτων.

2.7. ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η επαρχία Δωδώνης (πρώην Ιωαννίνων), της οποίας πρωτεύουσα είναι τα Ιωάννινα, περιελάμβανε ένα δήμο και 186 Κοινότητες, ο δε Δήμος Ιωαννιτών αποτελούνταν απ' αυτή την πόλη, και τα χωριά Ανατολής, Ασφάκας, Νέας Καισαρείας και Πάφρας και είχε πληθυσμό 21.503 (1928).

Ο νομός Ιωαννίνων εκτείνεται ανά την αρχαία Θεσπρωτία (κατά τα Ν. Μέρη αυτού), την Μολοσσίαν (κατά τα Α.) και την Χαονίαν εν μέρει κατά τα (Β).

Προσαρτήθηκε, εις στην Ελλάδα μετά τον Α΄ Βαλκανικό πόλεμο 1912 – 1913. Ο πληθυσμός ανέρχονταν σε 180.418 κατοίκους (απογραφή 1928) (Ελευθερουδάκης 1970, 926 σελ).

Πριν το 1970 ο νομός Ιωαννίνων είχε 4 επαρχίες, 4 δήμους, 309 κοινότητες και 485 οικισμούς. Ο συνολικός πληθυσμός του νομού Ιωαννίνων ήταν 155.326 κάτοικοι.

Το 1971 τα Ιωάννινα είναι έδρα δήμου και πρωτεύουσα της επαρχίας Δωδώνης και του νομού Ιωαννίνων, με 40.000 πληθυσμό.

Το 1978 ο δε νομός Ιωαννίνων είχε εκταση 4990 τ.μ. δεύτερο στην Ελλάδα μετά το νόμο Λαρίσης και πληθυσμό 135.000 κατοίκους.

Το 1981 έχει εκταση 4990 τ.μ. πληθυσμό 147.304 κατοίκους και πυκνότητα 30 κατοίκους ανά τ.χ.

Διοικητική Διαίρεση

Ο νομός το 1981 χωριζόταν σε 4 επαρχίες με τέσσερις δήμους και 309 κοινότητες.

1. Επαρχία Δωδώνης με πληθυσμό 125.250 κατοίκους με πρωτεύουσα

- τα Ιωάννινα αποτελούνταν από ένα δήμο και 234 κοινότητες.
2. Κόνιτσας με πληθυσμό 9963 κατοίκους με πρωτεύουσα την Κόνιτσα αποτελούνταν από ένα δήμο και 39 κοινότητες.
 3. Μετσόβου με πληθυσμό 5564 κατοίκους με πρωτεύουσα το Μέτσοβο αποτελούνταν από 1 δήμο και 5 κοινότητες.
 4. Πωγωνίου με πληθυσμό 6727 κατοίκους με πρωτεύουσα το Δελβινάκι που αποτελούνταν από 1 δήμο και 31 κοινότητες.[7]

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Σήμερα το 2002 ο νομός Ιωαννίνων έχει συνολικά 28 δήμους και 17 κοινότητες. Ο πληθυσμος όλου του νομού είναι 158.193 κάτοικοι, με συνολική εκταση 46639 που αποτελείται από τις παρακάτω κοινότητες: [2]

Δημ. Διαμερισμα	Πληθυσμος	Εκταση
Ιωαννιτων	56699	16121
Μαρμαρων	1556	17421
Νεοχωροπουλο	1848	4574
Σταυρακιου	2508	8523
Περαμα	1114	

Πίνακας 2

Στον πίνακα παρατίθεται ο πληθυσμός και η έκταση των κοινοτήτων του δήμου Ιωαννιτών.

2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στην αυγή της τρίτης χιλιετίας, ο Νομός Ιωαννίνων, ο Νομός των θρύλων και των παραδόσεων, με την ίδια την πόλη που είναι "πρώτη στα γρόσια και τα γράμματα" ζητά ένα καινούργιο ρόλο στη σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μετά τη διέλευση της περιόδου της τουρκοκρατίας στο Νομό παρατηρείται ανασύσταση και ανασυγκρότηση της τοπικής κοινωνίας, σε μια μεγάλη προσπάθεια να δυναμώσει τις κατεστραμμένες και φτωχές περιοχές της, από τις συνεχιζόμενες πολεμικές αντιπαραθέσεις που μεσολάβησαν ως τις ημέρες μας. Η Τ.Α. και η περιφερειακή αυτοδιοίκηση είναι η πιο κοντινή βαθμίδα βοήθειας προς τον πολίτη.

Η Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση είναι γεγονός, ενώ οι Δήμοι και οι Κοινότητες από αδύναμοι Διοικητικοί κρίκοι του παρελθόντος μετατρέπονται σε φορείς ανάπτυξης και κοινωνικής παρέμβασης, με αρκετές εξαιρέσεις δυσπρόσιτων και απομακρυσμένων κοινοτήτων. Ο Νομός έχει ανάγκη από ισχυρούς Δήμους και σωστά Διοικούμενες Κοινότητες, που θα σχεδιάζουν με φαντασία και ρεαλισμό, τις προοπτικές για το αύριο όλων των κατοίκων του Νομού. Μόνο έτσι θα συμβάλλει στην αποκέντρωση της Δημόσιας Διοίκησης και στη βελτίωσή της.

3. Η ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΚΡΙΣΕΙΣ

Η αντιμετώπιση της αναδιοργάνωσης των Δήμων και Κοινοτήτων απαιτεί επιστημονικά επιχειρήματα.

Σήμερα που μπαίνει το θέμα της αναδιοργάνωσης της Τ.Α. και ασχολείται περισσότερο με τη μείωση των Κοινοτήτων και τη συνένωσή τους σε Νέους Δήμους, θα πρέπει οι παλιές και οι νέες μονάδες που δημιουργήθηκαν να λειτουργούν με τα νέα δεδομένα του Νόμου.

Πλεονεκτήματα από τη συνένωση:

1. Αυξάνεται η οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ και η αποτελεσματικότητα, λόγω του πληθυσμιακού μεγέθους, το οποίο προσφέρει υπηρεσίες με μικρότερο κόστος.
2. Δημιουργείται μεγαλύτερη πληθυσμιακή βάση άντλησης των πόρων.
3. Έχει καλή αποτελεσματικότητα.

Μειονεκτήματα από τη συνένωση:

1. Ο κατακερματισμός των Κοινοτήτων στο Νομό Ιωαννίνων παρουσιάζει μείωση του πληθυσμού κατά 68%, ενώ στην Άρτα το ποσοστό ανέρχεται στο 65%.
2. Αρκετοί Δήμοι, που προέκυψαν από τις συνενώσεις, είναι εγκατεστημένοι σε αγροτικές περιοχές και μερικοί θεωρούνται ορεινοί και δυσπρόσιτοι, όπως είναι του Ανατολικού Ζαγορίου, Μαστοροχωρίων Κονίτσης, Άνω Πωγωνίου, Τζουμέρκων, καθώς και διάφορες Κοινότητες Λάβδανης, Πωγωνιανής, Αετομηλίτσας, Βωβούσας, Διστράτου, Καλαριτών του Νομού, οι οποίες δεν έχουν μεταβολές. Έχουν όμως πρόβλημα ερήμωσης της υπαίθρου κατά 40%.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για να διορθωθεί αυτό, πρέπει να γίνει ισόρροπη ανάπτυξη με κανονική αποκέντρωση και οικονομική στήριξη όλων των περιοχών του δύσκολου καθόλα Ευρωπαϊκού Νομού Ιωαννίνων, τόσο σ' επίπεδο Δήμων όσο και σ' επίπεδο Κοινοτήτων.

2.8. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η παρακάτω έρευνα πραγματοποιήθηκε στις εξής κοινότητες
**ΜΑΚΡΙΝΟΥ- ΒΩΒΟΥΣΗΣ- ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ
 ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

1. ΕΡΩΤΗΣΗ

Ποιοι είναι οι βασικοί λόγοι ερήμωσης της κοινότητας σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α) Πολύ περιορισμένη αγορά 39%

Β) Γεωγραφική απομόνωση 75 %

Γ) Έλλειψη κινήτρων 60%

Δ) Έλλειψη υποδομών 45%

Ε) Έντονα προβλήματα 42%

Ζ) Κρατική αδιαφορία 77%

Οι παραπάνω απαντήσεις βγήκαν κατά μέσο όρο από όλες τις κοινότητες που τέθηκαν τα γενικά ερωτήματα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στα παραπάνω προβλήματα το σύνολο των κατοίκων θεωρούν την έλλειψη υποδομών από τους σημαντικότερους λόγους ερήμωσης των χωριών τους. Είναι εύκολο πολλοί κάτοικοι να εγκαταλείπουν τα χωριά τους εφόσον δεν υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την καλύτερευση της ζωής τους.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ

Οι δρόμοι σας είναι χωματόδρομοι και δύσβατοι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Επί 120 ερωτηθέντων δόθηκαν οι παρακάτω απαντήσεις:

50% απάντησαν ότι οι περισσότεροι δρόμοι είναι χωματόδρομοι.

27% απάντησαν ότι είναι λίγοι οι χωματόδρομοι.

8% δεν υπάρχουν καθόλου.

15% όλοι οι δρόμοι είναι σε άθλια κατάσταση.

3. ΕΡΩΤΗΣΗ

Έχετε αποχετευτικό δίκτυο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

40% σε ημιτελή κατάσταση

30% δεν απάντησαν

30% δεν έχουν καθόλου.

ΚΡΙΣΕΙΣ

Αν και στην πόλη των Ιωαννίνων και των άλλων μεγάλων

Δήμων του νομού, το πρόβλημα του αποχετευτικού έχει λυθεί προ

Πολλού και λειτουργεί με άριστες συνθήκες, μέχρι και τον τρίτοβάθμιο

Βιολογικό καθαρισμό, διαπιστώνουμε, όμως, ότι στις απομακρυσμένες

περιοχές υφίστανται μεγάλα προβλήματα, τόσο σε αυτά που αναφέραμε

όσο και σε αλλά μικρότερης φύσεως.

4. ΕΡΩΤΗΣΗ

Έχετε δίκτυο ύδρευσης στην περιοχή σας και αν ναι πότε

κατασκευάστηκε αυτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Στον ίδιο αριθμό ερωτηθέντων μας απάντησαν ως εξής:

82% ότι δεν έχουν καθόλου δίκτυο ύδρευσης και εξυπηρετούνται με

πρόχειρα μέσα.

10% ότι κατασκευάστηκαν μικρά υδραγωγεία την εποχή του 80 και 90 μέχρι σήμερα.

8% είπαν ότι έχουν ημιτελή δίκτυα ύδρευσης και λειτουργούν για τις ανάγκες τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τόσο οι κοινοτάρχες, όσο και οι κάτοικοι των παραπάνω χωριών βιώνουν τα προβλήματα καθημερινά και συμπάσχουν με αυτά και δεν έχουν την δυνατότητα να προτείνουν κάποια λύση με αποτέλεσμα να εγκαταλείπουν τα χωρία τους.

5. ΕΡΩΤΗΣΗ

Τι μέτρα θα προτείνατε για να μην εγκαταλείπουν οι νέοι την κοινότητάς σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οι περισσότεροι άνω το 60% θεωρούν ότι, η αύξηση απασχόλησης στις κοινότητες τους είναι το σημαντικότερο μέτρο, για να μην εγκαταλείπουν τα χωρία οι νέοι.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

Από τις απαντήσεις που πήραμε διαπιστώσαμε, ένα μεγάλο ποσοστό μας εξέφρασε τη δυσφορία του όσο αφορά τη κρατική αδιαφορία και μας ομολόγησε ότι και εργατικά απασχολημένος να ήταν, δεν θα παρέμενε στο χωριό λόγω των κακών συνθηκών επιβίωσης, και θα προτιμούσε να μένει στην πόλη ακόμα και άνεργος.

6. ΕΡΩΤΗΣΗ

Ποιοι οι λόγοι παρακμής των κοινοτήτων στον Ν.Ιωαννίνων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Με την έρευνα που κάναμε διαπιστώσαμε ότι οι κυριότεροι λόγοι παρακμής στις κοινότητες είναι οι εξής:

1. Η φύση του διοικητικού μηχανισμού.

2. Η έλλειψη ενιαίας περιφερειακής πολιτικής.
3. Η ανάπτυξη μεροληπτικών πολιτικών.
4. Η έλλειψη ξεκάθαρων και συγκεκριμένων εθνικών προτεραιοτήτων.
5. Οι λιγότερες γεννήσεις έναντι των θανάτων στις αγροτικές περιοχές.
6. Η ακατάσχετη εσωτερική αιμορραγία.
7. Η έλλειψη ουσιαστικής πολιτικής για την παραμονή των νέων στις κοινότητες τους.

ΚΡΙΣΕΙΣ

Τελικά αποδεικνύεται μέχρι ενός σημείου, πως ορισμένοι πολιτικοί φορείς είχαν δίκιο που πίστευαν ότι ο θεσμός ΙΚ θα επιφέρει την ερήμωση κάποιων χωριών καθώς όπως θα δούμε παρακάτω με το πέρασμα του χρόνου αντί να αυξάνεται ο πληθυσμός των κοινοτήτων παρατηρούμε αισθητά τη μείωση τους.

Η απογραφή του 1991 δείχνει ότι ο πληθυσμός μειώνεται κατά 50% περίπου. Απογράφονται δηλαδή 3.226 κάτοικοι. Όμως η πραγματικότητα είναι ακόμη πιο τραγική. Οι μόνιμοι κάτοικοι δεν ξεπερνούν τους 1.776. Από αυτούς οι 1113, είναι το 62%, είναι ηλικίας από 60 ετών και πάνω, 621 από 18-60, οι 170 από 6-17, το 9,5% επι του συνολικού πληθυσμού και 63 παιδιά ηλικίας μέχρι 5 ετών που αναλογεί μόλις στο 3,5% του όλου πληθυσμού.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Η αιτία της εγκατάλειψης των κοινοτήτων και των χωριών από τους νέους, είναι η ανεργία και η ανεπάρκεια των παλιών παραδοσιακών επαγγελμάτων στην ελληνική αγροτική περιφέρεια
Δηλαδή αγροτικά, κτηνοτροφικά και λοιπά τα οποία δεν μπορούν πλέον να φέρουν εισοδήματα και να κάνουν πιο βιώσιμη τη ζωή της μέσης οικογένειας των κατοίκων αυτών.
2. Οι κοινότητες είναι αδύνατες από μόνες τους να λάβουν κάποια μέτρα

ώστε να κρατήσουν τους νέους στα χωριά τους, που έχουν εγκαταλειφθεί από την κεντρική διοίκηση και τη συνεχή αδιαφορία της πολιτείας.

7. ΕΡΩΤΗΣΗ

Πως βλέπουν οι κοινοτάρχες, μια δική μας πρόταση, για να μην εγκαταλείπουν οι νέοι την κοινότητα τους; Που προτείναμε την εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος στον αγρότη ή στον εργαζόμενο νέο ώστε να του δημιουργηθεί το κίνητρο εργασίας και απόδοσης και να μην εγκαταλείπει τον τόπο του.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το 80% των ερωτηθέντων, που συμμετείχαν στην έρευνα, απάντησαν πως κάτι τέτοιο, θα βοηθούσε στην παραμονή των νέων στις κοινότητες, ενώ το 15% απάντησε αρνητικά:

Λέγοντας ότι, με τα σημερινά δεδομένα, δεν μπορεί να αλλάξει κάτι σημαντικό στην υποδομή και στα έντονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ερημωμένα χωριά της Ηπείρου.[9]

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σε ότι αφορά το πρόβλημα της ποιοτικής βελτίωσης αυτών των κοινοτήτων προτείνουμε την οικονομική αυτοτέλεια που επιτυγχάνεται

1. Με άμεσους η έμμεσους φόρους που μπορεί να υποβάλει η κοινότητα Κρατικές επιχορηγήσεις με minimum παροχή, νομοθετικά κατοχυρωμένη με κάθε κοινότητα ανάλογα με τον πληθυσμό και τα προβλήματα που υπάρχουν .
2. Με τη δυνατότητα κάθε πρωτοβουλίας των Ο.Τ.Α σε οποιοδήποτε τομέα, που μπορεί να αποδώσει οικονομικά οφέλη,(εκμετάλλευση νεκροταφείων, λουτρών, γηπέδων, συμμετοχή σε επιχειρήσεις)κ.α.

A) ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ Τ.Α.

1. ΕΡΩΤΗΣΗ

Πώς ήταν χωρισμένος διοικητικά πριν το Νόμο "Καποδίστρια" ο Νομός Ιωαννίνων (δηλαδή πόσους Δήμους και Κοινότητες είχε, πόσους κατοίκους είχαν αυτοί και ποιοι ήταν αυτοί οι Δήμοι);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Πριν την μεταρρύθμιση του "ΙΚ" ήταν μόνο ο Ν.Ιωαννίνων και Αποκαλούνταν επαρχία Δωδώνης. Είχε πληθυσμό 158.193 κατοίκους 305 Κοινότητες και 5 Δήμους οι οποίοι ήταν Ιωαννίνων, Μετσόβου, Κονίτσης, Δελβινακίου, Ζίτσης.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ

Πόσοι έγιναν οι Δήμοι και οι Κοινότητες μετά τον "Καποδίστρια", ποια ονομασία πήραν και πόσους κατοίκους έχουν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οι Νέοι Δήμοι είναι 28 και οι Κοινότητες 17.
Αυτοί φαίνονται στον παρακάτω πίνακα αντίστοιχα με τον πληθυσμό τους.

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗ ΜΕ ΤΟΝ "ΙΚ"**

ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	9716	ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ	142
ΑΝΑΤΟΛΗΣ	4583	ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ	344
ΑΝΑΤΟΛ.ΖΑΓΟΡΙΟΥ	3586	ΒΩΒΟΥΣΗΣ	335
ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ	4396	ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	700
ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ	4583	ΚΑΛΛΑΡΥΤΩΝ	1098
ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ	7019	ΛΑΒΔΑΝΗ	273
ΔΕΡΒΙΖΙΑΝΩΝ	4272	ΜΑΤΣΟΥΚΙ	642
ΔΩΔΩΝΗΣ	3829	ΜΗΛΕΑΣ	999
ΕΓΝΑΤΙΑΣ	5370	ΝΗΣΟΥ	652
ΕΚΑΛΗΣ	2458	ΠΑΠΙΓΚΟΥ	344
ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ	2500	ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ	698
ΖΙΤΣΑΣ	3204	ΕΥΡΡΑΚΟΥ	1312
ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ	3425	ΦΟΥΡΚΑΣ	350
ΚΑΤΣΑΝΑΧΩΡΙΩΝ	3857	ΕΞΟΧΗ.ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	1114
ΚΕΝΤΡ.ΖΑΓΟΡΙΟΥ	3189	ΜΑΡΜΑΡΩΝ	1556
ΚΟΝΙΤΣΗΣ	9191	ΝΕΟΧΩΡΟΠΟΥΛΟ	1848
ΜΑΣΤΡΟΧΩΡΙΩΝ	4815	ΣΤΑΥΡΑΚΙ	2508
ΜΕΤΣΟΒΟΥ	5060		
ΜΟΛΟΣΣΩΝ	5643		
ΜΠΙΖΑΝΙΟΥ	4565		
ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ	11183		
ΠΑΣΣΑΡΩΝΟΣ	7119		
ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	4995		
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	2554		
ΣΕΛΛΩΝ	4841		
ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	3068		
ΤΥΜΦΗΣ	2546		
ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ	56699		

Πίνακας 3

Ο πίνακας αυτός μας δείχνει το σύνολο των δήμων και κοινοτήτων και τον πληθυσμό αυτών στο νομό Ιωαννίνων.

B. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ:

Στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, για την έρευνα που πραγματοποιώ σχετικά με το Νομό (στο πρόγραμμα Καποδίστριας) και τα προβλήματά του.

1. ΕΡΩΤΗΣΗ

Ποια τα κυριότερα προβλήματα που σας απασχολούν ως Νομαρχία, ποια τα αιτήματά σας και ποια λύση πρέπει να δώσει η κυβέρνηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ο Νομός Ιωαννίνων μαζί με τα αστικά κέντρα Μετσόβου – Κόνιτσας – Δελβινακίου – Καλπακίου – Δερβιζιάνων και άλλων έχουν πολλά προβλήματα, που σχετίζονται με την υποβάθμιση της περιοχής, η οποία έχει πολλές ιδιαιτερότητες και έχει εγκαταλειφθεί από πολλές δεκαετίες.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Αρχαιότητες – Δωδώνη: Το αρχαίο θέατρο έχει εγκαταλειφθεί πλήρως, τόσο από την πολιτεία (ΕΟΤ) όσο και από τους τοπικούς φορείς.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Δεν γίνονται θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες πλέον, αφού ο χώρος δεν είναι κατάλληλος, δεν παρουσιάζει πια τουριστικό ενδιαφέρον, με αποτέλεσμα και τα έσοδα, να είναι μηδαμινά και να "πεθαίνει" η ιστορική Δωδώνη.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Είναι αναγκαία εξασφάλιση χρηματοδότησης, για ανασκαφές, στην Αρχαία Δωδώνη, προκειμένου να αναστυλωθεί το αρχαίο θέατρο και να δημιουργηθούν ταυτόχρονα θέσεις εργασίας επιστημονικού και λοιπού προσωπικού.

Ίδιες εργασίες με χρηματοδότηση πρέπει να γίνουν για τη συντήρηση και άλλων αρχαιολογικών χώρων του νομού, καθώς και να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα των δαπανών τα μοναστήρια και οι εκκλησίες.

2.Φυσικό Περιβάλλον: Ο Νομός Ιωαννίνων θεωρείται από τους πιο πλούσιους σε φυσικό περιβάλλον τοπικούς πολιτισμούς και παραδόσεις. Έχει όμως προβλήματα σημαντικά:Καταστροφή της Παμβώτιδας Λίμνης, άρδευση γεωργικών εκτάσεων ανεπαρκές περιφερειακό οδικό δίκτυο, απειλή λειψυδρίας, δασοπονία, παράνομη υλοτομία, λαθροθηρία και άλλα.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αυτά θα πραγματοποιηθούν με τη βοήθεια των ταμειακών προγραμμάτων ανταγωνιστικότητας και ολοκληρωμένης ανάπτυξης του Νομού.

Λίμνη Ιωαννίνων: Το πιο σοβαρό πρόβλημα είναι η διατήρηση του ύψους στάθμης του νερού και η καθαρότητα του.[11]

ΠΡΟΤΑΣΗ

Το πρόβλημα αυτό μπορεί να λυθεί με τον εμπλουτισμό της Παμβώτιδας με άφθονο νερό, που θα προέρχεται από το Μετσοβίτικο ποτάμι (από δαπάνη για την κατασκευή του σχετικού έργου ύδρευσης), ταυτόχρονα με το βιολογικό καθαρισμό της λίμνης, την αποφυγή ρίψης λυμάτων της πόλης και των περιχώρων, με περιβαλλοντική περίφραξη και κατοχύρωση του λιμναίου χώρου από τις αρμόδιες αρχές.

Άρδευση:Για την αντιμετώπιση του προβλήματος απαιτείται δαπάνη κατασκευής αρδευτικών έργων, που αφορούν το λεκανοπέδιο Ιωαννίνων, το Ζαγόρι, την Κόνιτσα, το Πωγώνι και τα Δερβίζιανα.

Συγκοινωνία:Δεν υπάρχει συχνή επικοινωνία των κατοίκων των αγροτικών περιοχών με το κέντρο, με μαζικά μέσα μεταφοράς, μέσα από ένα καλά κατασκευασμένο οδικό δίκτυο.

Επίσης το κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης είναι δυσκολότατο.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Χρειάζονται περιφερειακοί δρόμοι εξυπηρέτησης των κατοίκων, σε μεγάλο βαθμό. Διαχωρισμός σε κεντρικές αρτηρίες, δημιουργία χώρου στάθμευσης, εγκατάσταση γραμμών TRAM:

1) ΑΠΟ ΑΝΑΤΟΛΗ – ΚΑΣΤΡΟ – ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

2) Από περιφερειακό γενικό νοσοκομείο νομαρχία-μώλος

3) Πεδινή - νοσοκομείο Χατζηκώστα

Και γενική βελτίωση του οδικού δικτύου.

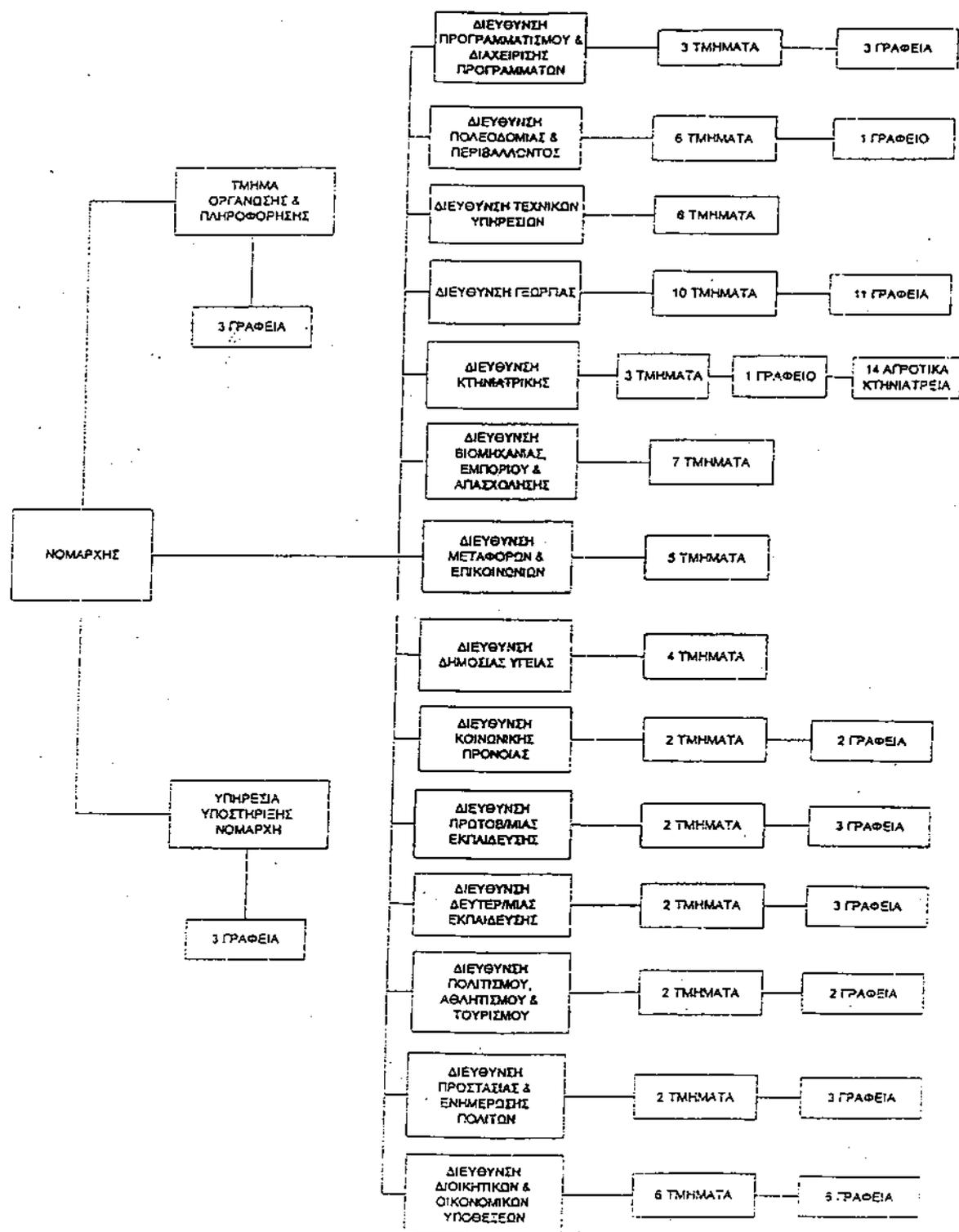
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Απαιτείται οικονομική στήριξη του νόμου για την αποπεράτωση και τήρηση των παλιών έργων, και τη δημιουργία νέων υποδομών, που θα ανακουφίζουν την περιφερειακή κοινωνία, καθώς και τον αγροτικό και κτηνοτροφικό κόσμο, με τα προγράμματα αγροτουρισμού.

Απαιτούνται επίσης, άμεσα, περιβαλλοντικές μελέτες και ανάδειξη προστασίας και προβολής του Ηπειρωτικού φυσικού περιβάλλοντος.

Αυτά θα πραγματοποιηθούν με τη βοήθεια των ταμειακών προγραμμάτων ανταγωνιστικότητας και ολοκληρωμένης ανάπτυξης του νόμου.

Συμπερασματικά θέλουμε να πιστεύουμε ότι τα παραπάνω έργα θα εκτελεστούν σε σύντομο χρονικό διάστημα και ο Νομός θα ανακουφιστεί από τα χρονίζοντα προβλήματα του.

Πίνακας 4.

Οργανόγραμμα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

1. ΝΟΜΑΡΧΙΑ: Εσωτερικές υπηρεσίες
2. Τοπική Αυτοδιοίκηση Αποκέντρωση. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ – ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1997.
3. INTERNET: www.ypes.gr
4. ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
5. Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μια σύγχρονη Ευρωπαϊκή Έκφραση. Αθήνα 1983.
6. Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση. Ι. Πεσματζόγλου. Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών. Αθήνα 2000.
7. Σύγχρονος Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη, Αθήνα 1970.
8. Αποτελεί η συνένωση μονόδρομο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων. Επαμεινώνδας Ε. Πάνας, Αθήνα 1997.
9. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ.
10. ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΒΟΒΟΥΣΗΣ – Α. ΖΑΓΟΡΙΟΥ – ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙΟΥ
11. ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ Τ.Α.

3.1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Τ.Α.

Με την επιβολή του σχεδίου ΄Ι. Καποδίστρια ο νομοθέτης προχώρησε στην ανάθεση αρμοδιοτήτων ρύθμισης, αδειοδότησης αλλά και ελέγχου τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων στους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το κίνητρο της ανάθεσης μπορεί να αιτιολογηθεί ίσως από την ικανότητα των ΟΤΑ το ότι μπορούν και διαθέτουν καλύτερη εποπτεία επί των δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στην περιοχή τους, δύνανται να έχουν πληρέστερες και ευκολότερα προσιτές υπηρεσίες προς τους πολίτες και επειδή γνωρίζουν πολύ καλά της ανάγκες της "τοπικής κοινωνίας" και μπορούν να εκπροσωπούν άριστα τα συμφέροντα της.

Οι οικονομικές δραστηριότητες του ΟΤΑ και σύμφωνα με το είδος τους κατατάσσονται σε αναπτυξιακές, έλεγχου οικονομικών δραστηριοτήτων, ρυθμίσεις τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων, χορηγήσεις αδειών και σε οικονομικές κοινωνικές παροχές.

3.2. Οικονομικές Αναπτυξιακές δραστηριότητες

Σύμφωνα με το σχέδιο της ευρύτερης αναπτυξιακής πολιτικής της περιφέρειας, οι ΟΤΑ εξουσιοδοτούνται να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη της περιφέρειάς τους με έργα όπως είναι:

1. Η δημιουργία δημοτικών επιχειρήσεων με σκοπό τον προσδιορισμό εσόδων ή την οικονομική εκμετάλλευση έργων που εξυπηρετούν το κοινό.

2. Η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων μορφών ενέργειας.
3. Η διαχείριση της δημοτικής ή κοινοτική περιουσίας
4. Η δημιουργία θέρετρων και τουριστικών εγκαταστάσεων καθώς και ο καθορισμός, με σχετικές κανονιστικές αποφάσεις, των όρων για τη χρήση και τη λειτουργία τους.
5. Η μελέτη, εκτέλεση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες, που καθορίζονται στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού.
6. Η ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού.
7. Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής.

3.3. Έλεγχοι Οικονομικών Δραστηριοτήτων

Οι τοπικές οικονομικές δραστηριότητες, που ελέγχονται από τον ΟΤΑ είναι οι παρακάτω:

1. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων, που αφορούν τη λειτουργία των πάσης φύσεως επιτηδευμάτων και επαγγελμάτων (άρθρο 24 παρ. 1 ιστ ΔΔΚ).
2. Η ανάκληση ή αφαίρεση αδειών ή σφράγιση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (άρθρο 25 παρ. 2 ΔΔΚ).
3. Η εκτέλεση των διοικητικών πράξεων και το κλείσιμο των άνευ αδείας λειτουργούντων καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος (άρθρο 25 παρ. 4 ΔΔΚ).
4. Η αφαίρεση ή ανάκληση αδειών ή η διενέργεια τακτικών ή εκτάκτων επιθεωρήσεων ή το κλείσιμο των επιχειρήσεων κινηματογράφων,

θεάτρων ή άλλων παρεμφερών εγκαταστάσεων, καθώς και επιχειρήσεων ψυχαγωγικών παιδιών.

3.4. Ρυθμίσεις τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων

Οι οικονομικές δραστηριότητες, που ρυθμίζονται από τον ΟΤΑ είναι οι παρακάτω:

1. Ο καθορισμός, με κανονιστικές αποφάσεις, των όρων λειτουργίας των δημοτικών και κοινοτικών αγορών, και των τοπικών αγορών καθώς και των εμποροπανηγύρεων.
2. Ο καθορισμός, με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου, των ωρών λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων και των καταστημάτων τροφίμων.
3. Ο καθορισμός, με κανονιστική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, των όρων και των προϋποθέσεων των προς πώληση ειδών, καθώς και η διενέργεια, κατά τις Κυριακές, παζαριού στους χώρους ευθύνης τους.
4. Ο καθορισμός, με κανονιστικές αποφάσεις, των όρων για τη χρήση και λειτουργία δημοτικών / κοινοτικών θέρετρων και τουριστικών εγκαταστάσεων.
5. Ο καθορισμός, με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, των όρων λειτουργίας των ψυχαγωγικών παιδιών, των θεάτρων, των κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, των νυκτερινών κέντρων, των μπαρ και των συναφών καταστημάτων.
6. Ο έλεγχος του ωραρίου λειτουργίας των κέντρων διασκέδασης και συναφών καταστημάτων, καθώς και των εμπορικών καταστημάτων.
7. Ο έλεγχος επιχειρήσεων τουριστικού ενδιαφέροντος
8. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων, που αφορούν την κατάληψη

κοινοχρήστων χώρων.

9. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές.

3.5. Χορηγήσεις Αδειών

Οι ΟΤΑ έχουν την δυνατότητα να χορηγούν άδειες για οικονομικές δραστηριότητες όπως είναι:

1. Λειτουργίας κυλικείων σε κοινόχρηστους χώρους (άλση, κήπους κλπ)
2. Μικροπωλητών
3. Εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων.
4. Λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις.
5. Εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιών που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις.
6. Συμμετοχής σε εμποροπανηγύρεις με την ευκαιρία θρησκευτικών ή άλλων επετειακών εορτών.
7. Άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου σε χώρους που καθορίζονται και οριοθετούνται με αποφάσεις των συμβουλίων
8. Διαφήμισης σε χώρους όπου επιτρέπεται η πραγματοποίηση διαφήμισης και τοποθέτησης – διαφημιστικών κατασκευών – πλαισίων.
9. Βοσκής για εγκατάσταση κτηνοτρόφων σε δημοτικούς ή κοινοτικούς βοσκήσιμους τόπους.
10. Αμμοληψίας ή εξόρυξης από δημοτικό ή κοινοτικό λατομείο ή άλλο χώρο που ανήκει στον ΟΤΑ.

3.6. Οικονομικές Κοινωνικές Παροχές της Τ.Α.

Σύμφωνα με τον νέο νόμο ανατίθενται υποχρεώσεις στον ΟΤΑ και ευθύνες όπως είναι για:

1. Την ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία σχολών διδασκαλίας μουσικής, χώρου, ζωγραφικής.
2. Την ίδρυση, και τη λειτουργία νηπιαγωγείων
3. Την κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων
4. Τη μεταφορά των μαθητών με κάθε "πρόσφορο τρόπο".
5. Την ίδρυση και λειτουργία κέντρων νεότητας, καθώς και τον καθορισμό των όρων χρήσης και λειτουργίας τους
6. Την επισκευή ή συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
7. Τη συντήρηση και λειτουργία αρχαιολογικών ή ιστορικών χώρων της περιοχής σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς.
8. Την κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των δημοτικών χώρων άθλησης καθώς και των δημοτικών σταδίων, γυμναστηρίων και αθλητικών κέντρων ή άλλων αθλητικών εγκαταστάσεων, καθώς και τη ρύθμιση των όρων για τη χρήση και λειτουργία τους.
9. Την εξασφάλιση στέγης, καθώς και τον καθορισμό, με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, των όρων για τη χρήση δημοτικών ή κοινοτικών λαϊκών κατοικιών.
10. Την ίδρυση και τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ηλικιωμένων και ΚΑΠΗ, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς και τον καθορισμό των όρων για την χρήση και λειτουργία τους.[1]

3.7. ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ Τ.Α.

Η Τ.Α. ως θεσμός έχει υποχρέωση να προβεί σε έσοδα που θα βοηθήσουν στην καλύτερη και εύρυθμη λειτουργία της, είναι αναγκασμένη να εξασφαλίζει πόρους.

Τα έσοδα της Τ.Α. χωρίζονται σε κατηγορίες:

1. Τακτικά έσοδα.
2. Έκτακτα έσοδα.
3. Συσσωρευμένο χρεωστικό υπόλοιπο.
4. Κρατικές επιχορηγήσεις της κεντρικής εξουσίας προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
5. Ενίσχυση της Τ.Α. από τους περιφερειακούς οργανισμούς.
6. Φόροι που εισπράττει η Τ.Α.
7. Οι εισφορές των πολιτών, των δήμων
 - Οι εισφορές ακίνητων
 - Οι εισφορές σχεδίου πόλεως
8. Τα τέλη και δικαιώματα των πολιτών που παρέχουν οι δήμοι προς τους κατοίκους.

Επίσης άλλοι οικονομικοί ποροί της Τ.Α. είναι δάνεια – τέλη:

1. Τέλη καθαριότητας.
2. Τέλη ηλεκτροφωτισμού.
3. Τέλη ή δικαιώματα για τη χρήση δημοτικού ή κοινοτικού κτήματος έργου ή υπηρεσίας.
4. Τέλη χρήσεως πεζοδρομίων, οδών, πλατειών, και κοινόχρηστων χώρων.
5. Τέλη αδειών οικοδομών.
6. Τέλη διαφημίσεων.
7. Τέλη διαμονής παρεπιδημούντων .

8. Τέλη δικαιώματα σταθμικά και μετρικά.

α. Έσοδα από ακίνητη περιουσία

β. Έσοδα από δάνεια.

1. Δάνεια Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Δάνεια από τις δημόσιες επενδύσεις

3. Δάνεια από πιστωτικούς φορείς.

Επίσης η Τ.Α. έχει και άλλες πηγές εσόδων οι οποίες είναι:

1. Η λειτουργία και εκμετάλλευση επιχειρήσεων.

2. Η ύδρευση και σύνδεση δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης.

3. Η Χρήση υπόνομων.

Η Χρήση υδρομέτρων

4. Η Ειδικότερη κατανάλωση νερού 80% και

5. Οι δημόσιες επενδύσεις.

Με την είσοδο της Ελλάδας στην ΟΝΕ μεγάλα ποσά διακινήθηκαν προς τη χώρα μας και εκτελούνται σημαντικά έργα σε εθνικό επίπεδο, τα οποία συμβάλλουν στην Τοπική Εθνική ανάπτυξη. Όπως φαίνονται και στους σχετικούς πίνακες, όπου και παρατίθενται τα οικονομικά στοιχεία της Τ.Α. [2]

ΠΡΟΤΑΣΗ

Η χρήση τοπικών χρηματικών πόρων πρέπει να ενθαρρύνεται για την προώθηση σχεδίων αγροτικής ανάπτυξης. Πρέπει να δοθεί περισσότερη ενθάρρυνση στη χρήση οικονομολογικών μεθόδων σε αγροτικές χρηματοδοτικές τεχνικές για να ενεργοποιηθούν καλύτερα οι ενέργειες μεταξύ της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης, να μειωθούν οι οικονομικές επενδύσεις και να στηριχθεί η διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ευρύτερη συμμετοχή του τραπεζικού τομέα (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) και άλλων ενδοιάμεσων χρηματοδοτικών μέσων.

ΕΣΟΔΑ		ΕΙΣΟΔΑ	
Γενικά Έξοδα		- Έσοδα από αστικά και αγροτικά ακίνητα	Κ.Α. 011
- Δαπάνες Αριστών Αρχόντων	Κ.Α. 011	- Έσοδα από δημοτική αγορά	Κ.Α. 012
- Αποδοχές επίδικων κατηγοριών προσωπικού	Κ.Α. 012	- Έσοδα από δημοτικό ή κοινοτικό νεκροτομείο	Κ.Α. 013
- Αμοιβές εκτελούντων ειδικά υπηρεσίες υπό την ιδιότητα ελεύθερων επαγγελματιών	Κ.Α. 021	- Έσοδα από δημοτικό ή κοινοτικό σφραγείο	Κ.Α. 014
- Υπό την ιδιότητα νομικού προσώπου	Κ.Α. 022	- Έσοδα από δημοτικό ή κοινοτικό λουτρό ή σφουετήριο	Κ.Α. 015
- Έξοδα νοσηλείας και επείκειών	Κ.Α. 031	- Έσοδα από την εκμετάλλευση εδάφους, υπεδάφους και θάλασσας	Κ.Α. 016
- Εισφορά υπέρ ΙΚΑ επί αποδοχών εκτάκτων υπαλλήλων (υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από το ανταποδοτικό τέλος)	Κ.Α. 032.1	- Έσοδα από εμπόρια πασίων υδάτων, ιαματικών ή μη	Κ.Α. 017
- Εισφορά υπέρ ΚΑΔΚΥ τακτικού προσωπικού (που δεν ανήκει οργανικά στις ανταποδοτικές υπηρεσίες)	Κ.Α. 032.3	- Έσοδα από τέλη χρήσεως πεζοδρομίων, οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	Κ.Α. 036.1
- Εισφορά υπέρ Χ.Ι.Κ.Υ.	Κ.Α. 032.4	- Έσοδα από τέλη διασημίσεων	Κ.Α. 036.3
- Εισφορά υπέρ Τ.Α.Δ.Κ.Υ.	Κ.Α. 032.5	- Έσοδα από τέλη στάθμευσης αυτοκινήτων	Κ.Α. 036.5
- Λοιπές εισφορές για κοινωνική ασφάλιση	Κ.Α. 032.9	- Έσοδα από τέλη διαμανής παρέμδημομένων και εκδιδομένων λαγασισμών	Κ.Α. 036.6
- Εισφορές για την εκπαιδευση δημοτικών υπαλλήλων	Κ.Α. 033	- Έσοδα από τέλη ή δικαιώματα χρήσεως μέτρων και σταθμών	Κ.Α. 036.9
- Συντάξεις δημοτικών υπαλλήλων (που δεν προέρχονται από υπηρεσίες που καλύπτονται με ανταποδοτικό τέλος)	Κ.Α. 041.1	- Έσοδα από τέλη λουομένων σε φυσικές ιαματικές πηγές	Κ.Α. 036.6
- Χορηγία (σύνταξη) σε τέως δημόχους	Κ.Α. 041.2	- Έσοδα από τέλη χρήσεως αποβαθρών, εμπορευμάτων	Κ.Α. 036.7
- Συντάξεις σε μέλη οικογενειών κ.λ.π.	Κ.Α. 041.3	- Έσοδα του φόρου επί της αξίας χονδρικής πωλουμένων αγροτικών προϊόντων	Κ.Α. 041.1
- Αποζημίωση σε δημόχους κ.λ.π.	Κ.Α. 042.1	- Έσοδα από το φόρο επί των ταχυδρομίων	Κ.Α. 041.2
- Εισφορά υπέρ του δήμου για τη διεξαγωγή της ταμιακής υπηρεσίας	Κ.Α. 051.1	- Έσοδα από το φόρο επί της αξίας του χονδρικής και πωλουμένου στο κωτηρικό (ύθου)	Κ.Α. 041.4
- Εισφορά για τη μισθοδoσία ταμιακών βοηθών	Κ.Α. 051.2	- Έσοδα από το φόρο επί των εισαγόμενων εμπορευμάτων από την αλλοδαπή	Κ.Α. 042.1
- Προσστά εισπρακτόρων	Κ.Α. 051.3	- Έσοδα από το παρόστω επί του εισπραττομένου από δημόσιο ειδικό τέλους επί του εισοδήματος από οικοδομές που βρίσκονται στην Περιφέρεια της τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας	Κ.Α. 042.3
- Έξοδα κινήσεως εισπρακτόρων	Κ.Α. 051.4		
- Αποδοχές πρόσθετων αστυφυλάκων ή χωροφυλάκων	Κ.Α. 051.5		
- Αποζημίωση μελών και γραμματέων φορολογικών επιτροπών	Κ.Α. 051.7		
- Λοιπές δαπάνες βεβαίωσης - εισφοράς	Κ.Α. 051.9		
- Επικοινωνία	Κ.Α. 061		
- Δημόσιες σχέσεις	Κ.Α. 062		
- Συμβολαιογραφικό έξοδα και δαπάνες σύνταξης δακτύλων	Κ.Α. 071.1	- Έσοδα από την τακτική οικονομική ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό	Κ.Α. 051.1
- Δημοστικά έξοδα κ.λ.π.	Κ.Α. 071.2	- Έσοδα από το παρόστω επί της τιμής πωλήσεως των δημοτικών προϊόντων από το δημόσιο	Κ.Α. 051.3
- Εκμετάλλευση κινητής και ακίνητης περιουσίας	Κ.Α. 072.1	- Έσοδα παρελθ. οικον. ετών από τέλη σταθμεύσεως αυτοκινήτων που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά	Κ.Α. 211.5
- Εκτυπώσεις, εκδόσεις και βιβλιοδετήσεις	Κ.Α. 072.2	- Όπως πιο πάνω, για τα έσοδα από μισθώματα και δικαιώματα βοσκήσιμων εκτάσεων	Κ.Α. 211.6
- Ασφάλιστρα (κινήτων ή ακινήτων που δεν ανήκουν στις ανταποδοτικές υπηρεσίες)	Κ.Α. 072.3	- Όπως πιο πάνω, για έσοδα από άλλες πηγές	Κ.Α. 211.9
Ειδικά Έξοδα Λειτουργίας επιμέρους Υπηρεσιών		- Έσοδα από εισπρακτέα υπόλοιπα βεβαιωθέντα κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη, από τέλη σταθμεύσεως αυτοκινήτων από δικαιώματα και μισθώματα βοσκήσιμων εκτάσεων και από άλλες περιπτώσεις. Επίσης, ο λογαριασμός πιστώνεται και μ' άλλα έσοδα που δεν παρεκκολουθούν οι άλλοι λογαριασμοί	Κ.Α. 212.5 Κ.Α. 212.6 Κ.Α. 212.9
- Τα έξοδα των παρακάτω επιμέρους Υπηρεσιών όπως αυτά αναφέρονται στους τετραμήσιους Κ.Α. Εξοφούνται οι Κωδικοί: 151.1, 151.9, 153.1, 153.9, 161.1 μέχρι 161.9, 131.9			
- Υπηρεσίες Διοικητικές, Οικονομικές και Τεχνικές	(Κ.Α. 05)		
- Υπηρεσία Λουτρών και Αποδευτηρίων	(Κ.Α. 30)		
- Υπηρεσία Κήπων και Δενδροποιήσεων	(Κ.Α. 45)		
- Υπηρεσία Σφαγείων	(Κ.Α. 50)		
- Υπηρεσία Νεκροταφείων	(Κ.Α. 55)		
- Υπηρεσία Αναούων	(Κ.Α. 60)		
- Υπηρεσία Ίδιων Εκμεταλλεύσεων	(Κ.Α. 65)		
- Υπηρεσία Οδοποιίας	(Κ.Α. 70)		
- Λοιπές Υπηρεσίες	(Κ.Α. 75)		
Πληρωμές για Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους			
- Υποχρεωτικές	Κ.Α. 211.1-211.9		
- Προαιρετικές	Κ.Α. 212.1-212.9		
Πληρωμές για Εμπύρετηση Δημόσιας Πίστης			
- Τόκοι χρεών (εξοφούνται το ανταποδοτικό)	Κ.Α. 311.1-3.11.9		
- Χρεωλύσια (εξοφούνται το ανταποδοτικό)	Κ.Α. 312.1-312.9		
Λοιπές Δαπάνες			
- Εμπροχθέντα υπέρ τρίτων έσοδα	Κ.Α. 411.1-411.9		
- Επιστροφές προκαταβολών στο δημόσιο (εξοφούνται οι ανταποδοτικές υπηρεσίες)	Κ.Α. 412.1		
- Επιστροφές ενγυλισών	Κ.Α. 412.2-412.3		
- Διάφορες επιστροφές εσόδων	Κ.Α. 412.9		
- Πληρωμές υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών (εφόσον δεν είναι δυνατό να πληρωθούν από άλλους λογαριασμούς)	Κ.Α. 413		
- Πόγια προκαταβολή	Κ.Α. 414		

Πίνακας 5.

Εσοδα-Εξοδα Δήμων -Κοινοτήτων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

1. Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση. Ι. Πεσματζόγλου. Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών. Αθήνα 2000.
2. Τοπική Αυτοδιοίκηση. Θεωρία και Πράξη. Ηλίας Τσενές. Αθήνα 1986.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ Τ.Α.

4.1. Γενικά

Ο τρόπος με τον οποίο τα όργανα της δημόσιας διοίκησης έχουν συσταθεί, εμφανίζουν μεγάλη ποικιλία ως προς την κατανομή της κρατικής ενέργειας για κάθε θέμα μεταξύ των κεντρικών και περιφερειακών οργάνων. Για το σκοπό της καλής διοικητικής οργάνωσης λαμβάνονται υπόψη πολλές μέθοδοι, οι οποίες συνδυάζονται κατάλληλα. Παρ' όλα αυτά όμως σε γενικές παρόμοιες κατευθύνσεις, που διακρίνονται στην ποικιλία των επί μέρους μεθόδων, οδήγησαν στη επιλογή δύο μορφών συστημάτων.

Του συγκεντρωτικού και του αποκεντρωτικού.

4.2. α) Συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης:

Με το παραπάνω σύστημα οι αποφασιστικές αρμοδιότητες για οποιοδήποτε θέμα διοικητικής φύσης έχουν ανατεθεί στα όργανα της κεντρικής εξουσίας.

Πλεονεκτήματα του συγκεντρωτικού συστήματος:

1. Η κεντρική διοίκηση υποτάσσει τους αυτοδιοικούμενους τοπικούς οργανισμούς και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,
2. Η δημόσια εξουσία στερεώνεται και επεκτείνεται.
3. Πετυχαίνεται αμεροληψία, επειδή τα κεντρικά όργανα έχουν την εμπειρία και εξετάζουν τα διάφορα προβλήματα, χωρίς την άσκηση παρεμβάσεων.
4. Το σύστημα αυτό επιτυγχάνει οικονομία στη λειτουργία του.

Ερμηνεύοντας λοιπόν τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ότι με αυτό το σύστημα εξασφαλίζεται ενότητα, σταθερότητα στην οργάνωση και τη διοίκηση του συνόλου των ανθρώπων.

Μειονεκτήματα του συγκεντρωτικού συστήματος:

1. Υπερφορτίζεται η Κεντρική εξουσία με πάρα πολλές υποθέσεις.
2. Καθυστερείται η διεκπεραίωση τους από τα όργανα διοίκησης.
3. Τα όργανα εξουσίας με πολλή δυσκολία έρχονται σε επαφή με τις διοικητικές αρχές και, γενικά, αδιαφορούν για τις δημόσιες υποθέσεις.
4. Η εφαρμογή του συγκεντρωτικού συστήματος δεν προσφέρεται στη δημόσια διοίκηση, γιατί εξουδετερώνει την αποστολή και το έργο των περιφερειακών οργάνων του κράτους.
5. Δημιουργείται κατάσταση γραφειοκρατίας μ' όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις.
6. Ενισχύεται η τάση μετατοπίσεως των πληθυσμών στα μεγάλα αστικά κέντρα και στερούνται οι περιφερειακές περιοχές από ανθρώπινο δυναμικό.
7. Κάθε ενέργεια της περιφέρειας εξαρτάται από χρονοβόρα διαδικασία και εντολή του Κράτους.
8. Τα κράτη είναι εκτεταμένα. [1] [2]

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η εφαρμογή του Συγκεντρωτικού συστήματος δεν ενδείκνυται, στη σημερινή λειτουργία Διοικητικών συστημάτων, γιατί εξουδετερώνει την αποστολή των περιφερειακών οργάνων του κράτους.

4.3. Αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης

“Να φέρει κάτι μακριά του κέντρου”

Είναι αντίθετο του όρου: “Συγκέντρωση”.

Είναι σύστημα Διοίκησης, το οποίο με πάγια νομοθετικά διαγράμματα μεταβιβάζει στα περιφερειακά όργανα του κράτους ορισμένες υπηρεσιακές λειτουργίες, που ασκούν τα όργανα της κεντρικής εξουσίας.

Αυτή η μεταβίβαση έχει το καλό ότι οι πολίτες της Τ.Α. δεν είναι υποχρεωμένοι να απευθύνονται για όλες τις υποθέσεις τους στο κέντρο, αλλά ζητούν τη λύση τους από τις υπηρεσίες της περιφέρειάς τους. Και έτσι το κέντρο απαλλάσσεται από τον υπερβολικό φόρτο των επαρχιακών και περιφερειακών υποθέσεων και μπορεί άνετα να παρακολουθεί τη λειτουργία της Διοίκησης, να μελετάει τις ανάγκες των πολιτών και να κάνει εισήγηση στη Βουλή για τα κατάλληλα μέτρα που τους αφορούν. Με αυτή την αποκέντρωση, συμβαδίζουν και τα τοπικά συμβούλια (Νομαρχίες – Περιφέρειες), τα οποία δίνουν κατάλληλες οδηγίες και συνδρομές στα όργανα του κράτους.

Η αποκέντρωση δε διατρέχει κανένα κίνδυνο για τη διατήρηση της ενότητας του κράτους, γιατί είναι μόνο Διοικητική.

Έχει την εποπτεία στα αποκεντρωμένα όργανα, τα οποία θεωρούνται Δευτεροβάθμιες δικαιοδοσίες.

Η αποκέντρωση και, ύστερα απ’ αυτή, η Τ.Α ζητούνται σαν μεταρρυθμίσεις του Διοικητικού συστήματος, σε όλα τα κράτη νεότερα πολιτεύματα, μεταξύ των οποίων και το ελληνικό έθεσαν τις βάσεις της αποκεντρωτικής διοίκησης της χώρας.

Για την αποκέντρωση υπάρχουν πάρα πολλές νομοθεσίες νέες και παλιές.

Αυτοί οι νόμοι έδωσαν πολλές αρμοδιότητες στις περιφέρειες και στα όργανα του Κράτους για τη γρήγορη εξυπηρέτηση της κοινωνίας, πράγμα το οποίο είχαν μόνοι οι κεντρικές εξουσίες και τα Υπουργεία.[3]

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μ' αυτά λοιπόν συμπεραίνουμε ότι η αποκέντρωση ισχύει στην Ελλάδα με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Γιατί οι κάτοικοι των περιφερειών έρχονται σε άμεση επαφή με τους εκπροσώπους της κρατικής Διοίκησης και επιτυγχάνουν άμεση λύση των αναγκών τους, χωρίς ανάμειξη της Κεντρικής Εξουσίας, επειδή οι αρμοδιότητες που έδωσε το Κράτος στους ΟΤΑ είναι αποφασιστικές. Με το αποκεντρωτικό σύστημα επιτυγχάνεται η καλύτερη οργάνωση και η πιο αποδοτική λειτουργία της δημόσιας Διοίκησης.

Γενικότερα, όπως φαίνεται και από τα παρακάτω στοιχεία, τα πλεονεκτήματα του αποκεντρωτικού συστήματος είναι περισσότερα από τα μειονεκτήματα.

A. Πλεονεκτήματα:

1. Τα περιφερειακά όργανα έχουν την αρμοδιότητα να επιλύουν τα προβλήματα των πολιτών τους στον τόπο της διαμονής τους.
2. Στα προβλήματα των πολιτών οι αρμόδιοι φορείς έχουν αποφασιστική αρμοδιότητα.
3. Έτσι αποφεύγεται κάθε ταλαιπωρία του κοινού στο κέντρο για τις υποθέσεις του.
4. Επιτυγχάνεται επιτόπια δράση σ' όλες τις περιστάσεις, οικονομική συγκυρία.
5. Συγχρονίζεται το σύστημα Διοίκησης προς τις απαιτήσεις της ζωής.
6. Προωθείται η ανάπτυξη της περιφέρειας και η ισόρροπη προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων του κέντρου και των περιφερειών.
7. Οι πολίτες έρχονται σ' άμεση επαφή με τους περιφερειακούς

οργανισμούς της κεντρικής Διοίκησης και τακτοποιούν τα προβλήματά τους καλύτερα και γρήγορα.

B. Μειονεκτήματα:

1. Μειώνεται το κύρος της κεντρικής Διοίκησης στις περιφέρειες
2. Η επίλυση ορισμένων θεμάτων απαιτεί ειδικές γνώσεις και καλή κατάρτιση, που λείπουν στα περιφερειακά όργανα.
3. Πολλές φορές παρατηρούνται μεγάλα προβλήματα και δεν υπάρχουν οι απαιτούμενες επιστημονικές δυνάμεις για την αντιμετώπιση τους.
4. Τα περιφερειακά όργανα, επιφορτισμένα με την τρέχουσα Διοίκηση αποδίδουν μικρή προσοχή και σημασία στα μακροχρόνια προβλήματα της περιφέρειας.
5. Το αποκεντρωτικό σύστημα βοηθάει στην κατάχρηση της εξουσίας καθώς είναι πιο εύκολο να ασκηθεί κομματική πίεση στα όργανα της τοπικής εξουσίας και να γίνουν ατασθαλίες στη λήψη αποφάσεων.
6. Οδηγεί επίσης στην άνιση μεταχείριση των πολιτών.

ΚΡΙΣΕΙΣ

Θεωρούμε ότι και τα δύο συστήματα έχουν τα υπέρ και τα κατά και σωστά έχει τονιστεί ότι δεν είναι εφικτή η λειτουργία του ενός από τα δύο συστήματα Διοίκησης σε απόλυτο βαθμό. Η τάση της εποχής όμως μας οδηγεί στην επιλογή του αποκεντρωτικού συστήματος, παρότι είναι πιο δαπανηρό.

4.4. Η Τ.Α. ΑΥΡΙΟ

Η πορεία της αποκέντρωσης έχει σκοπό να δυναμώσει την αυτοδιοίκηση στη χώρα και με μια σειρά από θεσμικές μεταρρυθμίσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια, εισέρχεται σε μια κρίσιμη περίοδο στην

οποία είναι αναγκαία να παρθούν αποφάσεις που να καθορίζουν τα επόμενα βήματα της Τ.Α.

Η Τ.Α. είναι ο κατ' εξοχήν θεσμός της συμμετοχής των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων για την επίλυση των προβλημάτων, που τους αφορούν, μας υποχρεώνουν να προχωρήσουμε με γρήγορα βήματα στον ορθό προσανατολισμό και την κατοχύρωση του θεσμού.

Αυτό αναγκάζει την πολιτεία να οδηγήσει την Ελλάδα με πιο γοργούς ρυθμούς, μετά την οικονομική και νομισματική ένωση, στη σύγκληση των κοινωνιών της Ε.Ε. και την ταυτόχρονη ανάπτυξη όλων των περιφερειών της. Το κράτος επιδιώκει να πετύχει τα παρακάτω

1. Να οριστικοποιήσει το σύγχρονο ρόλο της αυτοδιοίκησης στους άξονες της ανάπτυξης της απασχόλησης, της ποιότητας ζωής, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής ανοχής, της παιδείας, της τεχνολογίας του πολιτισμού και του αθλητισμού.
2. Με την αυτοδιοίκηση να προσδιορίσει την έκταση και τον αριθμό όλων των αρμοδιοτήτων που πρέπει να έχει.
3. Να συνδέσει το πολιτικό και το διοικητικό σύστημα της αυτοδιοίκησης με την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών της προς τους πολίτες.
4. Να στηρίξει με το θεσμικό πλαίσιο της Τ.Α. τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στη διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων με εφαρμογή και κανόνες διαφάνειας.
5. Να συζητήσει και να καθορίσει τα κριτήρια της Τ.Α. που θα εξασφαλίζουν την ελεύθερη άσκηση των αρμοδιοτήτων και θα βοηθούν στη σύγκληση και στην άρση των ανισοτήτων.
6. Να έχει κανόνες που να ελέγχουν τη διαφάνεια στη διαχείριση και την αύξηση των πόρων στους ΟΤΑ.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα παραπάνω στοιχεία, μπορούμε να πούμε ότι θα γίνουν η βάση και η πυξίδα για την πορεία της Τ.Α. του 21^{ου} αιώνα.[4]

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

1. Να μεγιστοποιήσουν οι Ο.Τ.Α. τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των γεωγραφικών περιοχών τους ,καταβάλλοντας τις ανάλογες δραστηριότητες.
2. Να αξιοποιήσουν τις αποδόσεις όλων των κρατικών κεφαλαίων και επιχορηγήσεων της διοίκησης για το καλό της περιοχής που ανήκουν

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Θεωρούμε λοιπόν ότι οι δήμοι και οι κοινότητες που ακολουθούν την παραπάνω πολιτική προσφέρουν μεγάλες υπηρεσίες στον τόπο τους με την συμμετοχή των πολιτών των Ο.Τ.Α

4.5. ΚΡΙΣΕΙΣ-ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι κατακτήσεις των τελευταίων χρόνων και η ανάδειξη της Αυτοδιοίκησης ως του κατ'εξοχήν θεσμού της ενεργούς και ουσιαστικής συμμετοχής των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων για τη επίλυση των προβλημάτων που τους αφορούν, μας επιβάλλουν να προχωρήσουμε με πιο γενναία και γρήγορα βήματα στην ολοκλήρωση του προσανατολισμού της και της θεσμικής κατοχύρωσης του.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.

1. Μείωση των διοικητικών περιφερειών από 13 σε 10 καταργημένων των Υπουργείων Μακεδονίας Θράκης και Αιγαίου.
2. Επιλογή των Γενικών Γραμματέων της περιφέρειας με αξιολογικά κριτήρια από Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο.
3. Ανάδειξη αιρετών περιφερειακών Συμβουλίων (από 21 έως 51 μέλη) προκειμένου να συμβάλλουν καλύτερα στον προγραμματισμό και τον έλεγχο της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.
4. Μείωση του αριθμού των Νομαρχιών σε 30 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και συγχώνευση των λοιπών.
5. Ανάπτυξη 60 πόλεων –κέντρων που λειτουργούν ως άξονες κόμβος μιας πολύπλευρης ανάπτυξης στο κοινωνικό, οικονομικό, τοπικό, πολιτισμικό πεδίο.[2]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

1. Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση. Αλκιβιάδης Αναγνωστόπουλος. ΠΑΤΡΑ 1986.
2. Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση. Ι. Πεσματζόγλου. Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών. Αθήνα 2000.
3. Σύγχρονος Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη 1970.
4. Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος 25-11-2000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

5.1. Γενικά

Σε αυτό το κεφάλαιο θα δούμε την πολιτική της αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης στην Ε.Ε. , η οποία τα τελευταία χρόνια προωθείται με ταχείς ρυθμούς.

Ο Ευρωπαϊκός χάρτης της τοπικής αυτοδιοίκησης, που πρώτη η Γερμανία επικύρωσε το 1988, για την εποχή εκείνη αποτελεί το πιο προοδευτικό κείμενο του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου για μια ταχύτερη περιφερειακή ανάπτυξη στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Σχετικά άρθρα τονίζουν ότι τα κράτη μέλη θα διατηρήσουν τις υπάρχουσες περιφέρειες ή θα δημιουργήσουν νέες.

Οι αρμοδιότητες τις οποίες εξασκούν οι περιφέρειες, δηλαδή η νομοθετική και η εκτελεστική εξουσία, γίνονται από αυτές τις ίδιες, γιατί ο νόμος προβλέπει συμμετοχή των περιφερειών στη λήψη αποφάσεων του κράτους, ανάλογα και με το τι αρμοδιότητες ασκούν οι περιφέρειες.

Σε αυτά τα πλαίσια για τη διεύρυνση της κοινότητας – ένωσης ζητείται μεγαλύτερη αποκέντρωση, προκειμένου να ληφθούν διάφορες αποφάσεις.

Οι αλλαγές αυτές στην Ευρωπαϊκή πολιτική της Ομοσπονδίας των περιφερειών λειτουργούν σαν κοινοτικά όργανα, ανάλογα με το Σύνταγμά τους.

5.2. Τα Μοντέλα της Τ.Α στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η περιφερειακή δόμηση των κρατών - μελών στην Ε.Ε. περιλαμβάνει:

1. Ένα Ομοσπονδιακό κράτος ,τη Γερμανία. Το Γερμανικό Σύνταγμα το 1988 προέβλεπε την δημιουργία διοίκησης με δύο θεσμούς: Μία περιφερειακή συνέλευση και Μία περιφερειακή κυβέρνηση. Τις αρμοδιότητες της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας ασκεί η περιφερειακή κυβέρνηση.
2. Τρία περιφερειακά κράτη: Βέλγιο, Ιταλία, Ισπανία, όπου τα περιφερειακά όργανα διαθέτουν νομοθετικές αρμοδιότητες, οι οποίες προστατεύονται ουσιαστικά από το Σύνταγμά τους.
3. Τρία αποκεντρωμένα κράτη: Γαλλία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, όπου τα περιφερειακά όργανα έχουν μόνο διοικητικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες.
4. Πέντε ενωτικά κράτη: Δανία, Ελλάδα, Μεγάλη Βρετανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο. Η λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όλων αυτών των κρατών είναι όμοια με την λειτουργία της Τ.Α. της Ελλάδος και όπως αυτή αναφέρεται στα παραπάνω κεφάλαια. Πολλοί πιστεύουν ότι μια Ομοσπονδιακή Ευρώπη πρέπει να έχει αρμοδιότητες, για να γίνεται με αυτό τον τρόπο πιο εύκολη η επίλυση των προβλημάτων τους. Άλλοι πιστεύουν ότι το σύνολο των αρμοδιοτήτων της κοινότητας πρέπει να είναι πολύ περιορισμένο. Η εξουσία, δηλαδή, στο επίπεδο της κοινότητας πρέπει να είναι επαρκής αλλά και περιορισμένη. Από την άλλη μεριά έχουμε τη Γερμανική επανένωση και τη Γαλλία να ακολουθεί ενωτικές διαδικασίες σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρατηρείται, λοιπόν, ότι τα ευρωπαϊκά μέτρα υποστήριξης και

χρηματοδότησης διαφόρων προγραμμάτων και δημοσίων έργων έχουν εισχωρήσει από τώρα σε πολλούς τομείς της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας. Δηλαδή έχουν προχωρήσει τα έργα υποδομής, που έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομική ανάπτυξη, την ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων, την καταπολέμηση της ανεργίας, την ένταξη των νέων στην επαγγελματική ζωή, τα μέτρα για την ανάπτυξη της αγροτικής και δασικής οικονομίας, την αλιεία, τη βιομηχανία τροφίμων, τη βελτίωση της διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές και πάρα πολλά άλλα.

Αυτά προβλέπονται από τη συνθήκη του Μάαστριχ, η οποία βοηθά την εξέλιξη του ευρωπαϊκού μοντέλου στον ανταγωνισμό.

Τα Ομοσπονδιακά μοντέλα παίρνοντας υπόψη τα κριτήρια της εκπροσώπησης των περιφερειών μιας ομοσπονδίας και της κατανομής των αρμοδιοτήτων, καταλήγουμε στη δημιουργία τριών μεγάλων κατηγοριών:

1. Το μοντέλο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
2. Το ηγεμονικό γραφειοκρατικό μοντέλο (Γερμανική αυτοκρατορία).
3. Το συμμετρικό δυαδικό μοντέλο ΗΠΑ – ΕΛΒΕΤΙΑ.

Το πρώτο, το Γερμανικό μοντέλο, ενώ συχνά επαίρεται ως «συνεταιριστικό», στην ουσία δεν εφαρμόζει την αρχή της ισοτιμίας ανάμεσα στα συστατικά μέρη της ομοσπονδίας, δεδομένου ότι τα κρατίδια δε διαθέτουν τον ίδιο αριθμό ψήφων στο Συμβούλιο της Ομοσπονδίας.

Το δεύτερο μοντέλο, η ηγεμονική ιεράρχηση του σχήματος (Πρωσία, νοτιογερμανικά κρατίδια, υπόλοιπα κρατίδια) εμπόδισε ωστόσο την αρχηγία του ενός ή του άλλου κρατιδίου. Τα κρατίδια έπαιξαν τελικά ένα μειωμένο ρόλο στη διαμόρφωση της αυτοκρατορικής πολιτικής, καθώς η θέση τους περιορίζονταν από τον απόλυτο προσανατολισμό όλων των

συντελεστών της αυτοκρατορίας στην ανάπτυξη της οικονομικής και πολιτικής δύναμης. Υπόστρωμα αυτού του ομοσπονδιακού σχήματος ήταν η εθνική δύναμη και όχι η περιφερειακή ταυτότητα.

Το τρίτο μοντέλο, τόσο η Ελβετία όσο και οι ΗΠΑ, πρέπει να θεωρηθούν ως ιδανικές περιπτώσεις μιας εθελοντικής ομοσπονδιακής ένωσης. Και στα δύο κράτη εφαρμόζονται οι αρχές της ισότιμης εκπροσώπησης όλων των μελών της σε επίπεδο ομοσπονδίας και της δημοκρατικής νομιμότητας των σωμάτων που εκπροσωπούν τα κρατίδια αυτά.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στα μοντέλα περιφερειακής πολιτικής ανάπτυξης της Ενωμένης Ευρώπης, και θα εξετάσουμε τον τρόπο διοίκησης δύο αντιπροσωπευτικών κρατών της Ε.Ε. της Γαλλίας και της Πορτογαλίας.[1]

ΚΡΑΤΗ	ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ	ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ	
ΒΕΛΓΙΟ	22	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	17
ΔΑΝΙΑ	13	ΕΣΘΟΝΙΑ	6
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	99	ΚΥΠΡΟΣ	6
ΕΛΛΑΔΑ	22	ΛΕΤΟΝΙΑ	8
ΙΣΠΑΝΙΑ	50	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	12
ΓΑΛΛΙΑ	72	ΜΑΛΤΑ	5
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	12	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	20
ΙΤΑΛΙΑ	72	ΠΟΛΩΝΙΑ	50
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	6	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	33
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	25	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	13
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	22	ΣΛΟΒΕΝΙΑ	7
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	72	ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	20
ΑΥΣΤΡΙΑ	17		
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	13		
ΣΟΥΗΔΙΑ	18		
ΣΥΝΟΛΟ:	463		193

Πίνακας 6

Η κατανομή των εδρών ανά κράτος στην Ε.Ε. με τις αντίστοιχες έδρες που διαθέτουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο φαίνονται στον ΠΙΝΑΚΑ 6. Σύνολο 463 αντιπρόσωποι που εκπροσωπούν 325 εκατομμύρια, Ευρωπαίων πολιτών στην Ε.Ε. [2]

5.3. Η ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Εδώ και πολλούς αιώνες η Γαλλία ζούσε κάτω από συγκεντρωτικό τρόπο διοίκησης.

Αυτή η επιθυμία ομοιόμορφης κεντρικής εξουσίας, που μπορούσε να δικαιολογηθεί στη περίοδο της βασιλείας του Λουδοβίκου XIV, του Ναπολέοντα και στις αρχές της εγκαθίδρυσης της Γαλλικής δημοκρατίας και που σκοπό της είχε τη δημιουργία ενός κράτους και ενός έθνους μακριά από τα προνόμια, που εδώ και πολλά χρόνια δεν έχει λόγο ύπαρξης.

Σήμερα στα περισσότερα Ευρωπαϊκά κράτη ισχύει ο αποκεντρωτικός τρόπος διοίκησης.

Η αποκέντρωση είναι μια δημοκρατική λύση, που σκοπό της έχει να φέρει τους πολίτες πιο κοντά στα κέντρα λήψεως των αποφάσεων.

Η αποκέντρωση καταπολεμεί, ελέγχει τη γραφειοκρατική κωλυσιεργία που αποτελούσε μεγάλο εμπόδιο, για να πραγματοποιηθούν καλύτερα οι νόμοι και οι αποφάσεις του κράτους.

Απ' αυτή τη θέση η Γαλλία σημείωσε μεγάλη καθυστέρηση ανάλογη προς τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκή Κοινότητας των οποίων οι αρχές στηρίζονται στην αποκέντρωση. Ο νόμος του 1982 περί «δικαιωμάτων» και ελευθεριών των κοινοτήτων, νομών και περιφερειών έβαλε τέλος σε αυτή την πολύ παλιά συγκεντρωτική παράδοση της Γαλλίας.

Για να καταλάβουμε καλύτερα τον παραπάνω νόμο, παραθέτουμε την διοικητική οργάνωση:

Η κοινότητα: Διοικείται από ένα δημοτικό συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται με άμεση καθολική ψηφοφορία.

Ο δήμαρχος είναι το εκτελεστικό όργανο του δημοτικού συμβουλίου, καταρτίζει και εκτελεί τον προϋπολογισμό. Ασκεί επίσης εξουσίες εκ μέρους του κράτους (αστυνομία, ληξιαρχείο κλπ).

Έχει 36.413 κοινότητες η μητροπολιτική Γαλλία από τις οποίες 22.731 έχουν λιγότερους από 500 κατοίκους και μόνο 109 περισσότερους από 50.000 κατοίκους.

Ο νομός: Είναι δημιούργημα της Γαλλικής Επανάστασης, ενισχύθηκε από το Ναπολέοντα και αποτελεί τη διοικητική περιφέρεια. Στη Γαλλία συμπεριλαμβανομένης και της Κορσικής υπάρχουν 96 νομοί. Ο νομός διοικείται από τον Νομάρχη, που είναι εκπρόσωπος της κεντρικής εξουσίας.

Το Γενικό Συμβούλιο είναι η συνέλευση του νομού και τα μέλη εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία.

Η περιφέρεια: Υπάρχουν 92 μητροπολιτικές περιφέρειες. Η περιφέρεια δεν αποτελούσε Τ.Α αλλά μόνο δημόσια διοίκηση (νόμος του 1972). Η εξουσία ήταν πολύ περιορισμένη και ελεγχόταν από το νομάρχη της περιφέρειας.

Η συνέλευση, το περιφερειακό συμβούλιο αποτελούνταν από δευτεροβάθμια μέλη, που είχαν διοριστεί από τους δημάρχους, τους βουλευτές και τους γενικούς συμβούλους. Ο νομάρχης ασκούσε την εκτελεστική εξουσία του Περιφερειακού Συμβουλίου. **ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΟΥΝΤΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ.**

Αυτά έλεγε ο νόμος της 2ας Μαρτίου 1982. Έγιναν όμως και κάποιες μεταρρυθμίσεις:

1. Κατάργηση της διοικητικής και δημοσιονομικής κηδεμονίας.
2. Ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου γίνεται το εκτελεστικό όργανο αυτού του σώματος, όπως ακριβώς με το δήμαρχο της κοινότητας.
3. Ο Νομάρχης αλλάζει όνομα και γίνεται αρμοστής αυτής της κοινωνίας.
4. Η Περιφέρεια παίρνει τη μορφή Τ.Α με καινούργιες εξουσίες που παίρνει το περιφερειακό συμβούλιο.

5. Επεκτείνονται οι οικονομικές εξουσίες.

Όλες οι ενισχύσεις χορηγούνται από την περιφέρεια για την λειτουργία των επιχειρήσεων, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, επιδοτήσεις επιτοκίων, δάνεια από καταβολές κ.τ.λ.[3]

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η αποκέντρωση θα γίνει πραγματική, μόνο αν μεταβιβαστούν οι αρμοδιότητες και τα μέσα στα εκλεγμένα όργανα. Αν δοθούν περισσότερες προσωπικές αρμοδιότητες στις διοικητικές, τις οικονομικές και τις νομικές αποφάσεις, για να πετύχει καλύτερα η αποκέντρωση. Με τις αρμοδιότητες σε μεγάλο βαθμό, τα τεχνικά και οικονομικά μέσα που θα δώσει το κράτος στην Τ.Α. θα μας επιτρέψουν να κρίνουμε πραγματικά την κατάσταση.

5.4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Για πολλά χρόνια η Πορτογαλία κυβερνούταν με το συγκεντρωτικό σύστημα, το οποίο θεωρούνταν εμπόδιο στην ανάπτυξη του τόπου και της Τ.Α. γιατί η αποκέντρωση θεωρείται συνώνυμο της απομάκρυνσης.

Μπορούμε, λοιπόν, να υποστηρίξουμε ότι η ζωή των τοπικών αρχών, στην Πορτογαλία ήταν ένα συνονθύλευμα νόμων και αποφάσεων. Οι τοπικές αρχές, ιστοπεδώνοντας όλους τους φορείς που την εκπροσωπούσαν, σαν νόμο είχε μια συνέλευση (η οποία εκλεγόταν με άμεση μυστική και καθολική ψηφοφορία των κατοίκων).

Η παραπάνω συνέλευση έπαιρνε όλες τις αποφάσεις της διοικητικής περιφέρειας με ένα όργανο, με ρόλο πολιτικής εξουσίας ή συμβουλευτικού χαρακτήρα.

Μετά το 1982 η κυβέρνηση της Πορτογαλίας ψηφίζει τον τρόπο της αποκέντρωσης – μια διαδικασία – τον οποίο πρέπει να ακολουθήσει ο Πορτογαλικός λαός για ένα καλύτερο αύριο.

Το βασικό σημείο του νόμου αυτού είναι:

Η κυβέρνηση δεν έχει σαν στόχο μόνο την αποκέντρωση των λειτουργιών, δηλαδή την μεταφορά μερικών αποφασιστικών εξουσιών από την κεντρική εξουσία στα χέρια της περιφέρειας, αλλά και την καλή εφαρμογή του νόμου, της περιφερειακής αποκέντρωσης, η οποία θα προτείνει την μεταφορά προνομίων και εξουσιών του κράτους στους κατάλληλους τοπικούς φορείς.

Αποκέντρωση στην Πορτογαλία σημαίνει και τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Η συμμετοχή αυτή είναι αναγκαία για τα συμφέροντά τους, τα οποία και θα υποστηρίξουν οι ίδιοι. Η κυβέρνηση της Πορτογαλίας νιώθοντας την ανάγκη της αποκέντρωσης, θέλει να πετύχει η διαδικασία αυτή σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Οι στόχοι της κυβέρνησης για την αποκέντρωση είναι:

Να δυναμώσει τις ενώσεις των τοπικών αρχών. Να εκτιμήσει την περιφερειακή διάσταση του κοινωνικού και οικονομικού προγραμματισμού.

Να συντονίσει τη διαδικασία αποκέντρωσης με την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης, στοιχείο το οποίο είναι απαραίτητο σύμφωνα και με το πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου στο οποίο προσχώρησε. Να αποκεντρώσει σε επίπεδο περιφερειακό τις κρατικές διοικητικές υπηρεσίες.

Να μεταφέρει τις νομικές εξουσίες στις διοικητικές περιφέρειες, όπως και τις δημόσιες υπηρεσίες, τους δημόσιους υπαλλήλους και τους οικονομικούς πόρους, που είναι αναγκαίοι για να μπορέσουν να ασκηθούν οι δομικές αυτές εξουσίες.

Η αποκέντρωση να βοηθήσει τις τοπικές αρχές και τους δήμους, για να μπορέσουν να πετύχουν στην Τ.Α.

Να ενισχύσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση με επενδύσεις, προκειμένου να εξασφαλίσει μεγαλύτερη δυνατή αύξηση των διαθέσιμων πόρων.

Να δώσει προτεραιότητα και κίνητρα στις επενδύσεις για τα περιφερειακά προγράμματα. Να υποστηρίξει τους οργανισμούς περιφερειακής ανάπτυξης. Να μετατρέψει και να αναπτύξει τα συστήματα ανάληψης έργων από τους δήμους.[3]

5.5. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ.

Η κυβέρνηση της Πορτογαλίας αποφάσισε να χωρίσει τη διαδικασία της αποκέντρωσης σε 5 στάδια.

Το πρώτο περιλαμβάνει τη δημιουργία τριών οργάνων, το οποίο λέγεται ανώτατο συμβούλιο αποκέντρωσης και το οποίο εργάζεται για την ανάπτυξη του τόπου και της αποκέντρωσης.

Το δεύτερο είναι ένα τμήμα τεχνικής γραμματείας, υπεύθυνο για χρονικό διάστημα που πρέπει να τελειώσουν οι εργασίες.

Το τρίτο είναι μια επιτροπή διοικητικής αποκέντρωσης, για να μπορέσει πραγματικά να πραγματοποιηθεί η πλήρης αποκέντρωση.

Το τέταρτο είναι η νομική υπηρεσία, προκειμένου να προετοιμάσει τον καινούργιο διοικητικό κώδικα και τους νόμους και κανονισμούς, που χρειάζονται για τις πολιτικές ανάγκες της περιφέρειας.

Το πέμπτον είναι η δημιουργία ενός κυβερνητικού κέντρου μελετών και επιμόρφωσης του προσωπικού των τοπικών αρχών.

Έτσι ψηφίστηκε η Λευκή Βίβλος για την αποκέντρωση.

Ο νόμος για την αποκέντρωση καλεί την κυβέρνηση και τα κόμματα να εκφράσουν γνώμη και να υποβάλουν προτάσεις σχετικά με τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες των τοπικών φορέων, πάνω σε θέματα τοπικά οικονομικά, οριοθέτηση των δραστηριοτήτων των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε θέματα επενδύσεων, δημοσίων υπαλλήλων του δήμου, διοικητική εποπτεία σε περιφερειακές και τοπικές επιχειρήσεις και άλλα.

Σε αυτή τη φάση οι επαρχίες -περιφέρειες θα πρέπει να εξετάσουν τις αρμοδιότητες των διαφόρων επιτροπών της περιφέρειας, τη μεταφορά εξουσιών, υπηρεσιών, οικονομικών πόρων, προκειμένου τα όργανα να τα αξιολογήσουν ανάλογα. Ταυτόχρονα η κυβέρνηση υποβάλλει στο κοινοβούλιο της Πορτογαλίας μια πρόταση νόμου, που έχει σχέση με τις διοικητικές περιφέρειες της Λισσαβόνας και του Οπόρτο και τις διάφορες αναπτυξιακές οργανώσεις.

Με την τωρινή νομοθεσία της αποκέντρωσης στην Πορτογαλία και τον νέο νόμο περί τοπικών αρχών έπαψε να χρησιμοποιείται ο όρος επαρχία και λέγεται περιφέρεια, της όποιας χαρακτηριστικά είναι: Οι συνελεύσεις έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν φόρους Είναι υποχρεωτική η ανακοίνωση των αποφάσεων. Οι τοπικές αρχές και η κεντρική διοίκηση συνεργάζονται μεταξύ τους.

Δίνεται στην περιφέρεια νομική ρυθμιστική εξουσία Οι Δήμοι αποφασίζουν μαζί με την κυβέρνηση για τις καινούριες αρμοδιότητες των Δήμων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (Πορτογαλία).

Οι αρχές που αφορούν την ίση κατανομή των δημοσίων πόρων ανάλογα στο κράτος και τις τοπικές αρχές είναι:

Καθορισμός των άμεσων πόρων από τις τοπικές αρχές.

Συμμετοχή του δήμου στα έσοδα που προέρχονται από την φορολογία των πολιτών

- α) 40% για τρέχοντα έσοδα
- β) 60% για κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Απ' ό,τι έχουμε δει μέχρι τώρα οι αντιπρόσωποι της περιφέρειας στα κέντρα αποφάσεων είναι:

Η περιφερειακή συνέλευση

Η περιφερειακή επιτροπή (εκτελεστικό όργανο)

Το περιφερειακό Συμβούλιο (Συμβουλευτικό όργανο).

Βασικό μέλημα της Κεντρικής Εξουσίας είναι η εκ νέου εξέταση της πολιτικής αποκέντρωσης και περιφερειακής ανάπτυξης υπό το φως της συμφωνίας προσχώρησης της Πορτογαλίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και αργότερα στην ΟΝΕ.[3]

5.6. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Οι γενικές διαπιστώσεις από την αυτοδιοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν ως εξής:

1. Η βασική διοικητική ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών κρατών έχει αποκεντρικό – περιφερειακό χαρακτήρα ως τον πλέον ενδεδειγμένο και αποτελεσματικό διοικητικό έλεγχο του εκάστου κράτους.
2. Οι βασικές λειτουργικές ενότητες της Τ.Α. στα Ευρωπαϊκά κράτη μέλη είναι οι Κοινότητες, οι Δήμοι, οι Νομοί και οι Περιφέρειες.
3. Η Ελλάδα έχει ταυτόσημη διοικητική διαίρεση (στην Τ. Α.) με τα άλλα Ευρωπαϊκά κράτη.
4. Κράτη όπως Γαλλία, Πορτογαλία και Ελλάδα αναγκάστηκαν να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα της Τ. Α. για να μπορέσουν να

ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες της εποχής μας.

5. Όπως φαίνεται από τον πίνακα .. (Τοπική Αυτοδιοίκηση Μάιος – Ιούνιος 1997) που αναφέρεται στους δήμους μερικών Ευρωπαϊκών κρατών, επικρατεί γενικά μικρός αριθμός δήμων ανά κράτος με εξαίρεση την υπερβολική Γαλλία και την Ιταλία. Είναι εμφανέστατη η τάση για την συγχώνευση μεγάλων περιοχών με κύριον προσόν για την δημιουργία Δήμων οικονομικά ανεξάρτητων . [4]

ΧΩΡΕΣ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ	ΔΗΜΟΙ
ΒΕΛΓΙΟ	9,9 εκατ.	596
ΔΑΝΙΑ	5,1 εκατ.	275
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	3,5 εκατ.	84
ΙΤΑΛΙΑ	57,4 εκατ	8.074
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	10,3 εκατ	275+2 Μητροπολιτικοί
ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ	56,8 εκατ	275+36 Μητροπολιτικοί
ΓΑΛΛΙΑ	53 εκατ	36.527
ΕΛΛΑΔΑ	10,25 εκατ	900

Πίνακας 7.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

1. Ευρωπαϊκή Ένωση και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ο θεσμός της Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα. Τρύφωνας Κωστόπουλος, Αθήνα 1996.
2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι θεσμοί και τα όργανα της Ε.Ε. (πίνακας)
3. Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μια σύγχρονη Ευρωπαϊκή Έκφραση. Τάμασος 1983.
4. Τοπική Αυτοδιοίκηση. Πίνακας Ευρωπαϊκού "Ιωάννη Καποδίστρια". Μάιος – Ιούνιος 1997.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ ΕΠΟΧΗ

6.1. Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Με το πρόγραμμα “Καποδίστριας” και την μετατροπή της νομαρχιακής βαθμίδας από διοικητική σε αιρετή, η εισαγωγή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και η καινούργια συγκρότηση του κράτους σε 12 περιφέρειες, δημιούργησαν το πιο σημαντικό μεταρρυθμιστικό έργο, που έγινε στην Ελλάδα εδώ και πολλά χρόνια.

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές ανατρέπουν στην τοπική κοινωνία πολιτικές και οικονομικές ισορροπίες, που από χρόνια είχαν μπει ανάμεσα στην περιφέρεια και το κέντρο, δηλαδή ανάμεσα στην κρατική και την τοπική εξουσία.

Σε αυτό το χρονικό διάστημα της μεταρρύθμισης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και του προγράμματος “Καποδίστριας” γίνονται δεκτές ως μια θεσμική κατάκτηση αλλά δε γίνονται αποδεκτές οι συνέπειες σε καίριους τομείς του πολιτικού συστήματος, με αποτέλεσμα να μην έχουν παγιωθεί οι συνέπειες αυτές.

Ένα άλλο σοβαρό σημείο είναι οι πολιτικές επιρροές της κεντρικής εξουσίας (υπουργοί, βουλευτές, γραμματείς κλπ) σε σχέση που έχουν ο δήμος και η περιφέρεια. Αυτό θεωρείται περιθωριοποίηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, η οποία παρουσιάζει δυσλειτουργία στο διοικητικό της σύστημα, διότι υπάρχει συνταγματική αμφισβήτηση στις κρίσιμες αρμοδιότητες και στην οργανωτική και λειτουργική δύναμη του πολιτικού συστήματος.

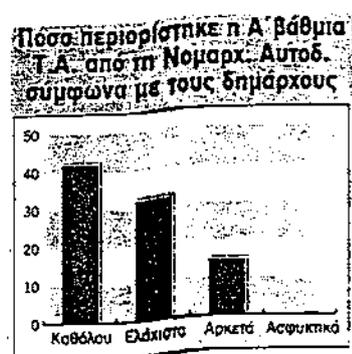
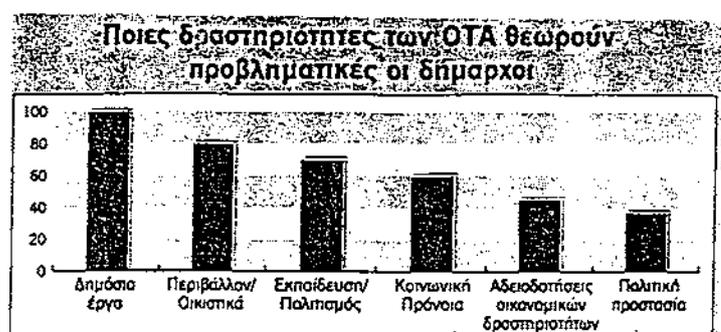
Η μεταφορά της Τ.Α από το περιθώριο στο κέντρο του πολιτικού συστήματος ακούγεται πολύ όμορφα αλλά η εφαρμογή της μεταφοράς

του σχεδίου απέχει πάρα πολύ απ' αυτά που υπόσχονται. Εκεί όμως που θα ήλπιζε κανείς να γεννηθεί περισσότερη ανεξαρτησία, δημοκρατία και αποτελεσματική οικονομική διαχείριση, τελικά προκύπτει ότι γεννιέται πεδίο τρομακτικών ανταγωνισμών τοπικής εξουσίας σύμφωνα με πλήθος ισχυρών ενδείξεων και ανεξέλεγκτες διασπάσεις του χρήματος από ανικανότητα των οργάνων και από τα θλιβερά μέτρα του κρατικού οργανισμού.

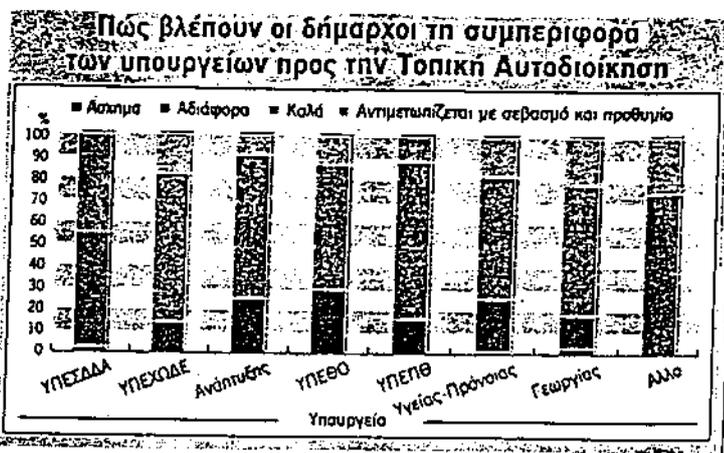
Άλλωστε και η ανεξαρτησία είναι έννοια σχετική.

Δεν μπορεί, λοιπόν, να παραλείψουμε ότι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα των νέων δήμων (ειδικό πρόγραμμα Τ.Α) λειτουργεί μέσα από τις περιφερειακές επιτροπές και παρακολουθείται από αυτές οι οποίες έχουν την κύρια εξουσία και το έλεγχο στην Τ.Α. Επίσης η στελέχωση των νέων δομών εξακολουθεί και είναι μεγάλο πρόβλημα για το μέλλον.

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται οι προβληματικές δραστηριότητες των Ο.Τ.Α. και φαίνεται κατά πόσο περιορίστηκε η πρωτοβάθμια Τ.Α. από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση

Πίνακες 8-9

Οι παραπάνω πίνακες (10-11-12) μας δείχνουν ενδεικτικά τις λειτουργίες του "ΙΚ" στην Τ.Α. στα πρώτα χρόνια του θεσμού. Επίσης φαίνονται οι δυσλειτουργίες της Τ.Α. καθώς και το πώς αντιμετωπίζουν οι δήμαρχοι τις προοπτικές ανάπτυξης της Τ.Α.

6.2. ΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Για να πετύχει καλύτερα η εφαρμογή του θεσμού στην οργάνωση της Τ.Α. σε σχέση με την αποκέντρωση προς την Περιφέρεια, χρειάζονται κάποιες προϋποθέσεις.

Όπου υπάρχει η οποιαδήποτε εξουσία, πρέπει να υπάρχει και Δημοκρατικός διάλογος και λογοδοσία όπως απαιτεί το πνεύμα του Νόμου και της Πολιτείας.

Μ' αυτή την έννοια η αρκετά κατάλληλη λειτουργική διαφοροποίηση κεντρικής υλοποίησης αποκέντρωσης και Τ.Α., η καλύτερη συνοχή και συνεργασία Δημοσίων θέσεων και οργάνων, στο Κεντρικό, το Περιφερειακό και το Τοπικό επίπεδο, χρειάζονται παραδοχή των αρχών, από την Πολιτική και τη Διοικητική αρχή του θεσμικού πλαισίου.

Για να πετύχει η Περιφερειακή ανάπτυξη και να υπάρχει βιωσιμότητα του Νομού, πρέπει:

1. Η Κεντρική Εξουσία να ενισχύσει την αποκέντρωση και την Τ.Α.
2. Να προσδιορίσει τα κατάλληλα πλαίσια της εποπτείας και του κρατικού ελέγχου.
3. Να στηρίξει την ποιοτική στελέχωση στο Πολιτικό και Διοικητικό Προσωπικό.
4. Το συντονισμό και τη συνεργασία με άλλους φορείς και οργανισμούς σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.
5. Την προώθηση των επενδύσεων στις περιφέρειες και επαρχίες του κράτους, με την παροχή ισχυρών κινήτρων, αλλά και του σωστού ελέγχου.

Κατόπιν των παραπάνω κρίσεων και παρατηρήσεων καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη η Τ.Α. να είναι αυτόνομη με τα μέσα που της παρέχει η κεντρική εξουσία για μια

συνειδητή και αποτελεσματική έκφραση των πολιτών και των φορέων που την εκφράζουν.

6.3. ΚΡΙΣΕΙΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΩΝ Τ.Α.

1. Ν' αναγνωριστεί ρητά ότι η Διοίκηση του Κράτους δεν αποτελείται μόνο από την Κεντρική εξουσία αλλά και από την Τ.Α.
2. Ν' αναγνωριστεί ρητά η ευθύνη των πολιτών για τη διαχείριση των τοπικών υποθέσεών τους (προστασία φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την υγεία, τα δημόσια έργα, την πολεοδομία, τις δημόσιες μεταφορές, την οικονομική πολιτική ανάπτυξης, όπως ο Νόμος ορίζει και οι Οργανισμοί Τ.Α. να συμμετέχουν στη διαμόρφωση προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας).
3. Να περιοριστεί η κρατική εποπτεία αποκλειστικά στον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων της Τ.Α.
4. Ν' αφαιρεθεί ο πειθαρχικός έλεγχος των αιρετών οργάνων από την κρατική εξουσία και να δοθεί αποκλειστικά στη Δικαιοσύνη.
5. Ν' αφαιρεθεί η μέριμνα για την οικονομική ενίσχυση της Τ.Α. από το Κράτος και να μεταφερθεί στους ίδιους τοπικούς παράγοντες.[2]
6. Να εδραιωθεί και να ολοκληρωθεί η δημοκρατία με την αυτοδύναμη ανάπτυξη της Τ.Α.
7. Να χτυπηθεί η γραφειοκρατία με την Αποκέντρωση, τον σωστό προγραμματισμό και την ενθάρυνση της πρωτοβουλίας.
8. Να υλοποιηθεί κάθε μορφή περιφερειακής ανάπτυξης οικονομικής και πολιτιστικής δράσης.

9. Όλες οι άλλες δημόσιες λειτουργίες να αναληφθούν από τους Ο.Τ.Α. , οι οποίοι θα κλιμακωθούν σε βαθμίδες επιπέδου μονάδος, νομού ή περιφέρειας με διοικητικό όργανο την Τ.Α. και όλους τους Ο.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Τα βασικότερα αποτελέσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος «Καποδίστριας» είναι τα παρακάτω:

1. Η παροχή υπηρεσιών είναι ισοδύναμης αποτελεσματικότητας στους κατοίκους των πόλεων και στους κατοίκους των χωριών και επομένως αναδεικνύεται ο εκσυγχρονισμός του διοικητικού μας συστήματος.
2. Ουσιαστικοποίηση του ρόλου των Ο.Τ.Α. και η αναβάθμιση των αιρετών και επομένως ο εκσυγχρονισμός του τοπικού πολιτικού συστήματος στη χώρα μας και η διεύρυνση της πολιτικής βαρύτητας της Πρωτοβάθμιας Τ.Α.
3. Δημιουργία ουσιαστικών προϋποθέσεων για την διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α.
4. Συντονισμός των τοπικών δημοσίων επενδύσεων για έργα τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού.
5. Ενίσχυση του "ενδογενούς" δυναμικού της ελληνικής περιφέρειας, που είναι αναγκαία προϋπόθεση για μια διαρκή και " βιώσιμη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.
6. Διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων και ο κοινωνικός έλεγχος της τοπικής εξουσίας, που οδηγούν στην εξασφάλιση της νομιμότητας και της προστασίας των πολιτών.
7. Οικονομίες κλίμακας στις λειτουργικές δαπάνες και αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Συμπεραίνεται από την όλη εργασία ότι θα υπάρχει βιωσιμότητα στον θεσμό "ΙΚ" ανεξαρτήτως αν θα υπάρξουν διάφορες αλλαγές στο μέλλον. Επικροτείται δε και από την Συνταγματική κατοχύρωση του θεσμικού αποκεντρωτικού πλαισίου σύμφωνα με τα άρθρα 101 και 102.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Το σύστημα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι πολυεπίπεδο (βλ σελ 25) και περίπλοκο και, όπως προκύπτει από την πληθώρα των επιπέδων, (έστω και αν ορισμένα από αυτά δεν έχουν αναπτυχθεί στο σύνολο της Επικράτειας) καθώς και η έλλειψη επαρκούς οργάνωσης και συντονισμού της λειτουργίας τους αποτελούν ένα και ίσως το σπουδαιότερο εμπόδιο στον εκσυγχρονισμό του συστήματος Περιφερειακής Διοίκησης της Χώρας.

Τον εκσυγχρονισμό του συστήματος αυτού εμποδίζουν επίσης τα παρακάτω:

1. Οι επικαλύψεις αρμοδιοτήτων μεταξύ των μονάδων διαφορετικών επιπέδων (λόγω μη σαφούς κατανομής τους).
2. Ο περιορισμός της ελευθερίας δράσης των μονάδων κατωτέρων επιπέδων, μέσα από το πλήθος των οδηγιών και κατευθύνσεων των υπερκειμένων οργάνων.
3. Οι καθυστερήσεις στην έγκριση και εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων (ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων), μέσα από το πλήθος των αποφάσεων και των εγκρίσεων, που απαιτούνται για την εφαρμογή τους.
4. Η δημιουργία άσκοπης εργασίας μεταξύ των υπηρεσιών διαφόρων επιπέδων, που προξενούν περιττό όγκο διαδικασιών και γραφειοκρατίας.
5. Η υπερβολική σπατάλη πόρων για δαπάνες λειτουργίας του συστήματος.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ επί των ανωτέρω προβλημάτων

1. Να γίνει καλύτερος (λεπτομερέστερος) διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων, ώστε να μην υπάρχει σύγχυση του έργου ευθύνης κάθε μονάδος επιπέδου Διοίκησης.
2. Να προβλέπεται από τα ανώτερα επίπεδα Διοικήσεως αύξηση αρμοδιοτήτων και να δίνεται ελευθερία δράσης στις κατώτερες μονάδες Διοίκησης.
3. Να απλουστευθούν και να ελαττωθούν οι διαδικασίες εγκρίσεως προγραμμάτων, να θεσπισθούν ειδικά όργανα συντονισμού των διαφόρων υπηρεσιών για τα αναπτυξιακά προγράμματα.
4. Ο ακριβής και λεπτομερής προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων κάθε υπηρεσίας να σταματήσει πιθανές επικαλυπτόμενες αρμοδιότητες, δηλαδή η απαλοιφή επικαλύψεως αρμοδιοτήτων θα επιλύσει τα προβλήματα μεταξύ υπηρεσιών.
5. Να προβλεφθούν περισσότεροι έλεγχοι σε κάθε επίπεδο που αφορά δαπάνες λειτουργίας του συστήματος.

Γενικές προτάσεις

1. Το κράτος οφείλει να προάγει και να προασπίζει την αποκέντρωση και την αυτοδιοίκηση, όπως επιτάσσει άλλωστε και το Σύνταγμα στα άρθρα 101 και 102.
2. Το κράτος οφείλει να περιφρουρεί και να μεριμνά για το γενικό συμφέρον, τη νομιμότητα, την εθνική και την κοινωνική αλληλεγγύη, την ισόρροπη οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη και ευημερία.
3. Να δημιουργηθούν βάσεις δεδομένων στις οποίες να έχει πρόσβαση ο πολίτης για θέματα αρμοδιότητας περιφερειών που τον αφορούν.
4. Η διοίκηση στο κεντρικό, στο περιφερειακό και στο τοπικό επίπεδο πρέπει να προσαρμόζεται και να εξυπηρετεί τον πολίτη, και όχι ο πολίτης και η κοινωνία να προσαρμόζονται και να εξυπηρετούν τη

διοίκηση.

Πρόταση Διάρθρωσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Η επιτυχής δόμηση ενός διοικητικού συστήματος καθορίζεται, πρώτιστα, από την ορθή προγραμματική του λειτουργία. Ο σαφής καθορισμός των αρμοδιοτήτων, που ασκεί το κάθε επίπεδο, επηρεάζει αναπόφευκτα την προγραμματική λειτουργία του και επομένως τη μορφή, το μέγεθος και την οργάνωση των υπηρεσιών που επιλαμβάνονται αυτών. Με βάση την αρχή της ισόρροπης κατανομής των έργων και των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διοίκησης προτείνονται τρία επίπεδα ως εξής:

Πρώτο επίπεδο να είναι το Περιφερειακό με αποστολή και λειτουργικές αρμοδιότητες για στρατηγικό προγραμματισμό μελετών (ελάχιστο χρόνο πρόβλεψης 7 ετών έως 30 ετών όπου αυτό είναι εφικτό).

Δεύτερο επίπεδο να είναι το Νομαρχιακό με αποστολή και λειτουργικές αρμοδιότητες για την σχεδίαση και εκτέλεση επιχειρησιακού προγραμματισμού (εντολή της Περιφέρειας) και εκτάκτων αναγκών.

Τρίτο επίπεδο να είναι το Τοπικό με αποστολή και λειτουργικές αρμοδιότητες για τη διεκπεραίωση των καθημερινών θεμάτων και να υπάρχει άμεση επαφή και παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Το κάθε ανώτερο επίπεδο να διαθέτει ελεγκτικές υπηρεσίες προς διαπίστωση της ορθότητας των εκτελεσθησόμενων έργων και λειτουργιών του κατώτερου κλιμακίου αλλά και για εξέταση – διερεύνηση διευθέτηση παραπόνων των πολιτών.

Εάν και κατά πόσον οι αλλαγές αυτές είναι απόλυτα εύστοχες και επιτυχείς, οι πλέον κατάλληλες και αποτελεσματικές για την περιφερειακή διοίκηση και οργάνωση του κράτους, δεν μπορεί να κριθεί οριστικά προς το παρόν, παρά τις ποικίλες ενδείξεις προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση, δεδομένης της βραχύτητας της διαθέσιμης ιστορικής

εμπειρίας, όσο και του γεγονότος ότι αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση αποτελούν δυναμικά συστήματα που βρίσκονται εν εξελίξει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α

Πίνακες Υπολογισμών

1. Δήμοι και Κοινότητες πριν και μετά τον Ιωάννη Καποδίστρια.....27-28
2. Δήμος Ιωαννιτών.....36
3. Διοικητική διαίρεση νομού Ιωαννίνων.....45
4. Οργανόγραμμα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων.....49
5. Έσοδα-Εξοδα Δήμων και Κοινοτήτων.....57
6. Κατανομή εδρών ανά κράτος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....70
7. Ευρωπαϊκός Ιωάννης Καποδίστριας.....78
8. Οι προβληματικές δραστηριότητες των Ο.Τ.Α.....80
9. Περιορισμός της Τ.Α. από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.....80
10. Η συμπεριφορά των Υπουργείων προς την Τ.Α.....81
11. Αιτίες δυσλειτουργιών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.....81
12. Περιθώρια δραστηριότητας της Τ.Α. για τους δήμους.....81

Παράρτημα Β

Αλληλογραφία

Παράρτημα Γ

Ερωτηματολόγιο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση, Ι. Πεσμαζόγλου, Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών 2000.
2. Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ηλίας Τσενές, Αθήνα 1986.
3. Τοπική Αυτοδιοίκηση (Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ένωση ΤΑΜΑΣΣΟΣ ...1983
4. Ευρωπαϊκή Ένωση και Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα, Τρύφωνας Κωστόπουλος, Αθήνα 1996.
5. Η συνένωση αποτελεί βιώσιμη ανάπτυξη των Κοινοτήτων, Επαμεινώνδας Πανάς, Αθήνα 1997.
6. Τοπική Αυτοδιοίκηση ετών 1997-1999, Θεσσαλονίκη
7. Σύγχρονος Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη, Αθήνα 1970.
8. Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση, Αλκιβιάδης Αναγνωστόπουλος, Πάτρα
9. Τοπική Αυτοδιοίκηση – Αποκέντρωση, Αθήνα 1998.
10. Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση, Υπ. Εσωτερικών 1979.
11. Εθνικό Σχέδιο Αποκέντρωσης, Υπ. Εσωτερικών 2001.
12. Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ε.Ε., Ι. Παναγόπουλος, Πάτρα 1993.
13. INTERNET.
14. Εφημερίς της Κυβερνήσεως Τ.Α. Αρ. φ. 244/412 1997.
15. Νομαρχία Ιωαννίνων – Πληροφορίες: Προβλήματα του νομού
16. Νομαρχία.
17. Δήμος Οικονομικές Υπηρεσίες..
- Δ/ση Υπ. Εσωτερικών Νομαρχία
18. ΟΤΕ (Τηλέφωνα από κοινότητες)

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 01-10-02

Προς
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ .ΤΑ.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Τ.Α.

ΑΙΤΗΣΗ

ΕΝΤΑΥΘΑ

Μιχαήλ Π. Κουλούρα

Κωνσταντίνας Παπαδιώτη

Σας παρακαλούμε να μας απαντήσετε, αν είναι δυνατό, γραπτά, ποια είναι η γνώμη σας για θέματα διοικητικής φύσεως του νομού Ιωαννίνων και στα προβλήματα που τον απασχολούν, ποια μέτρα απαιτούνται για την επίλυση τους και ποιες είναι οι θέσεις σας για αυτά προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουμε στην πτυχιακή εργασία που πραγματοποιούμε στη Πάτρα.

Με τιμή οι αιτούντες

Μιχαήλ Π. Κουλούρας

Γιαννηκωστα 19

Τκ 45221 Τηλ:0651032949

Κωνσταντίνα Παπαδιώτη

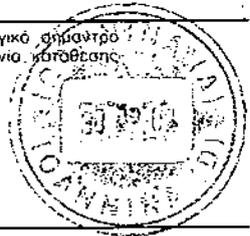
Τηλ:0651063405

ΑΠΟΕΤΟΛΕΙΕ: ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΛΙΓΚΑΝΤΙΝΑ

ΚΟΥΛΟΥΡΑΣ ΠΑΠΑΔΙΩΤΗ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ασφαλισμένου ή συστημένου

Παραλήπτης Νομαρχία Ιωαννίνων - ΤΜΗΜΑΤΑ		Αριθμός κατάθεσης 5497
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ		Χρονολογικό φάσματρο Ημερομηνία κατάθεσης
Ταχ. Κώδικας (για αντικείμενα εξωτερικού πλήρη διεύθυνση προορισμού) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΦΟΡΕΙΑ ΕΙΣΙΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ		
Ποσό ασφάλισης ¹	Ποσό αντικαταβολής	
Ταχ. τέλος ³ 9,50	Χώρος για σημειώσεις του αποστολέα	

Κ.Α.Υ. 212.11.06 - ΥΠ.Ο.Δ. 1006 ΕΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ '99

Σε κάθε αναζήτηση χρειάζεται η απόδειξη αυτή.
 Η απόζημιωση για ασφαλισμένο ή συστημένο εσωτερικού, που έχει χαθεί ή έχει πάθει βλάβη όλο ή μέρος του περιεχομένου του, δίνεται σύμφωνα με τα παρακάτω:
 - Για ασφαλισμένο (Δ.Α.) το ποσό που αντιστοιχεί στην απώλεια ή τη ζημιά του αντικείμενου. Μεγαλύτερη αποζημίωση από το ποσό ασφάλισης δε δίνεται.
 - Για συστημένο το ανώτερο ποσό των 12.000 δραχμών (..... ΕΥΡΩ).
 - Για τα ασφαλισμένα (Δ.Α.) και συστημένα εξωτερικού ισχύουν ειδικές διατάξεις.
 Τα Ταχ. Γραφεία δίνουν πληροφορίες για το ποσό και τον τρόπο πληρωμής της αποζημίωσης.

1. Όταν δεν αναγράφεται ποσό ασφάλισης το αντικείμενο είναι συστημένο.
2. V = Ασφαλισμένο (Δ.Α.), ΑΠ = Απόδειξη Παραλαβής, ΕΑ = Αντικαταβολή, ΚΔ = Κατεπίγουσα Διαβίβαση, ΚΕ = Κατεπίγουσα Επίδοση, ΠΕ = Προσωπική Επίδοση.
3. Το ανωτέρω ποσό δεν αποτελεί απόδειξη τοχυδρομικού τέλους.

Μιχαήλ Κουλούρας
 Ιωάννα Παπαδιώτη
 Γιαννικιάδου 19
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45204
 Τηλ. 0651 - 032949

Τηλ. 0651 - 032949
 Τηλ. Νομαρχία Ιωαννίνων
 Τμήμα Τ.Α
 Υπηρεσία Εσωτερικών και
 Διεθνών Σχέσεων
 Εντάξη

